

SELVEVALUERINGSRAPPORT

INSTITUTIONSAKKREDITERING
AARHUS UNIVERSITET

AARHUS UNIVERSITET

INDHOLD

1	Organisering	4
1.1	Introduktion til Aarhus Universitet	4
1.2	Kvalitetsledelse og organisering	4
1.2.1	Overlappende ledelsesteams i den formelle ledelsesstruktur	6
1.2.2	Sammenhængende uddannelsesorganisering	6
1.2.3	Inddragelse af medarbejdere og studerende	8
1.2.4	Samspil med det omgivende samfund	9
1.2.5	Understøttelse af kvalitetsarbejdet	10
2	Aarhus Universitets kvalitetssystem	11
2.1	Rammer og retningslinjer for kvalitetsarbejdet	11
2.1.1	Fælles rammer og retning for kvalitetsarbejdet	12
2.2	Løbende kvalitetsarbejde	12
2.2.1	Ledelsesinformationssystem	12
2.3	Særlige uddannelseskvalitetsprocesser	14
2.3.1	Data	14
2.3.2	Dialog	15
2.3.2.1	Årlig status på kvalitetsarbejdet	15
2.3.2.2	Uddannelsesevaluering	15
2.3.3	Opfølgning	16
2.3.3.1	Tværgående processer	16
2.4	Ændringer i uddannelsesporteføljen	17
2.4.1	Udvikling af nye uddannelser og udbud	17
2.4.2	Lukning af uddannelser	17
2.5	Kvalitetspraksis og dokumentation	17
2.5.1	Kvalitetspraksis	17
2.5.2	Dokumentation	17

3	Kvalitetsarbejdet i praksis.....	18
3.1	Uddannelsernes videngrundlag.....	18
3.1.1	Grundlag.....	18
3.1.2	Processer.....	18
3.1.2.1	Rekruttering og ansættelse.....	19
3.1.2.2	Kvalitetssikring af forskning.....	19
3.1.2.3	Kvalitetssikring af udviklingsaktiviteter på øvrige uddannelser.....	19
3.1.2.4	Tilrettelæggelse af undervisning.....	20
3.1.2.5	De studerendes møde med forskning.....	21
3.2	Uddannelsernes niveau og indhold.....	21
3.2.1	Grundlag.....	21
3.2.2	Processer.....	22
3.2.2.1	Studieordning.....	22
3.2.2.2	Justering og udvikling af undervisning og eksamen.....	23
3.2.2.3	Pædagogisk og didaktisk kompetenceudvikling.....	24
3.2.2.4	Ophold uden for Aarhus Universitet.....	24
3.2.2.5	Faciliteter og ressourcer.....	25
3.3	Uddannelsernes relevans.....	26
3.3.1	Grundlag.....	26
3.3.2	Processer.....	26
3.3.2.1	Aftagere og aftagerpaneler.....	26
3.3.2.2	Samarbejde med alumner og dimittender.....	28
3.3.2.3	Studenterrettet karriere- og erhvervsvejledning.....	29
3.4	Uddannelsernes kvalitet.....	29
4	Ledelsens refleksioner over kvalitetssystemet.....	31
4.1	Kvalitetssystemet i spil med Aarhus Universitets egenart, visioner, målsætninger og udfordringer.....	31
4.2	Kvalitetssystemets styrker, svagheder og potentialer.....	32
4.3	Strategiske overvejelser over den samlede portefølje af uddannelser.....	33
	Appendiks: Nøgletal vedrørende studieprogression, beskæftigelse/ledighed og frafald.....	35
	Studieprogression.....	35
	Beskæftigelse/ledighed.....	35
	Frafald.....	35
	Bilagsoversigt.....	36

1 ORGANISERING

Kvalitetsarbejdet på Aarhus Universitet er en integreret del af universitetets virke og tager afsæt i den enkelte uddannelse.

Aarhus Universitets første samlede kvalitetspolitik på uddannelsesområdet blev tiltrådt af bestyrelsen i december 2008. Den byggede videre på det eksisterende kvalitetsarbejde og introducerede et øget fokus på systematik og transparens på tværs af fakulteter. Universitetet har på det grundlag løbende videreudviklet de centrale processer og praksisser, så de til stadighed udgør et sammenhængende kvalitetssystem, der understøtter universitetets ambitioner på uddannelsesområdet. I forlængelse heraf blev en revideret kvalitetspolitik tiltrådt i 2013.

Med denne selvevalueringsrapport ønsker Aarhus Universitet at demonstrere, hvorledes ovenstående har skabt et velfungerende og veldokumenteret kvalitetssystem baseret på inddragende kvalitetskultur og solid ledelsesmæssig forankring med systematiske processer knyttet til.

Rapporten er inddelt i fire kapitler og et appendiks, der adresserer kriterierne for opnåelse af institutionsakkreditering som beskrevet i *Bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser* samt tilhørende vejledning:

Kapitel 1 giver et overblik over Aarhus Universitets organisering.

Kapitel 2 beskriver kvalitetssystemet.

Kapitel 1 og 2 relaterer sig i særlig grad til kriterierne I – II i *Vejledning om institutionsakkreditering*.

Kapitel 3 omhandler sammenhængen mellem kvalitetssystemet og den løbende kvalitetspraksis. Gennem udvalgte eksempler illustreres det, hvordan der arbejdes konkret og udviklingsorienteret med uddannelseskvalitet på tværs af institutionen.

Kapitel 3 relaterer sig i særlig grad til kriterierne III – V i *Vejledning om institutionsakkreditering*.

Kapitel 4 indeholder ledelsens refleksioner over kvalitetssystemet og sammenhængen til strategiske overvejelser og målsætninger på uddannelsesområdet.

Appendiks rummer en kort redegørelse for opgørelse af nøgletal vedrørende studieprogression, beskæftigelse og frafald.

1.1 INTRODUKTION TIL AARHUS UNIVERSITET

Med etableringen af *Universitetsundervisningen i Jylland* i 1928 blev Danmarks andet universitet, Aarhus Universitet, en realitet. Fra i alt 64 studerende i henholdsvis filosofi og sprog i 1928 er universitetet vokset i både volumen og faglig tyngde. I dag er cirka 44.000 studerende indskrevet og fordelt på 255 uddannelser og udbud (bilag 1). Aarhus Universitetet er en central aktør i det nationale og internationale universitetslandskab, placerer sig højt på internationale ranglister og indgår i tætte samarbejder med anerkendte universiteter verden over.

Aarhus Universitet indtog en central rolle i fusionsprocesserne på universitetsområdet. Allerede i 2006 blev Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning en del af universitetet, og i 2007 fulgte Handelshøjskolen i Aarhus, Danmarks Jordbrugsforskning, Danmarks Miljøundersøgelser og Danmarks Pædagogiske Universitet. Endelig blev Ingeniørhøjskolen i Aarhus en del af Aarhus Universitet i 2012.

Ved afslutningen af fusionsprocesserne bestod Aarhus Universitet af ni fakulteter af varierende størrelse og med forskellige økonomiske råderum og opgaveporteføljer. Der blev bl.a. på den baggrund iværksat en forandringsproces for at sikre en mere stringent organisering af universitetet og en øget sammenhængskraft mellem beslægtede faglige områder. Den nye organisation trådte i kraft pr. 1. januar 2011 og er stadig i funktion med en række administrative justeringer i efteråret 2014.

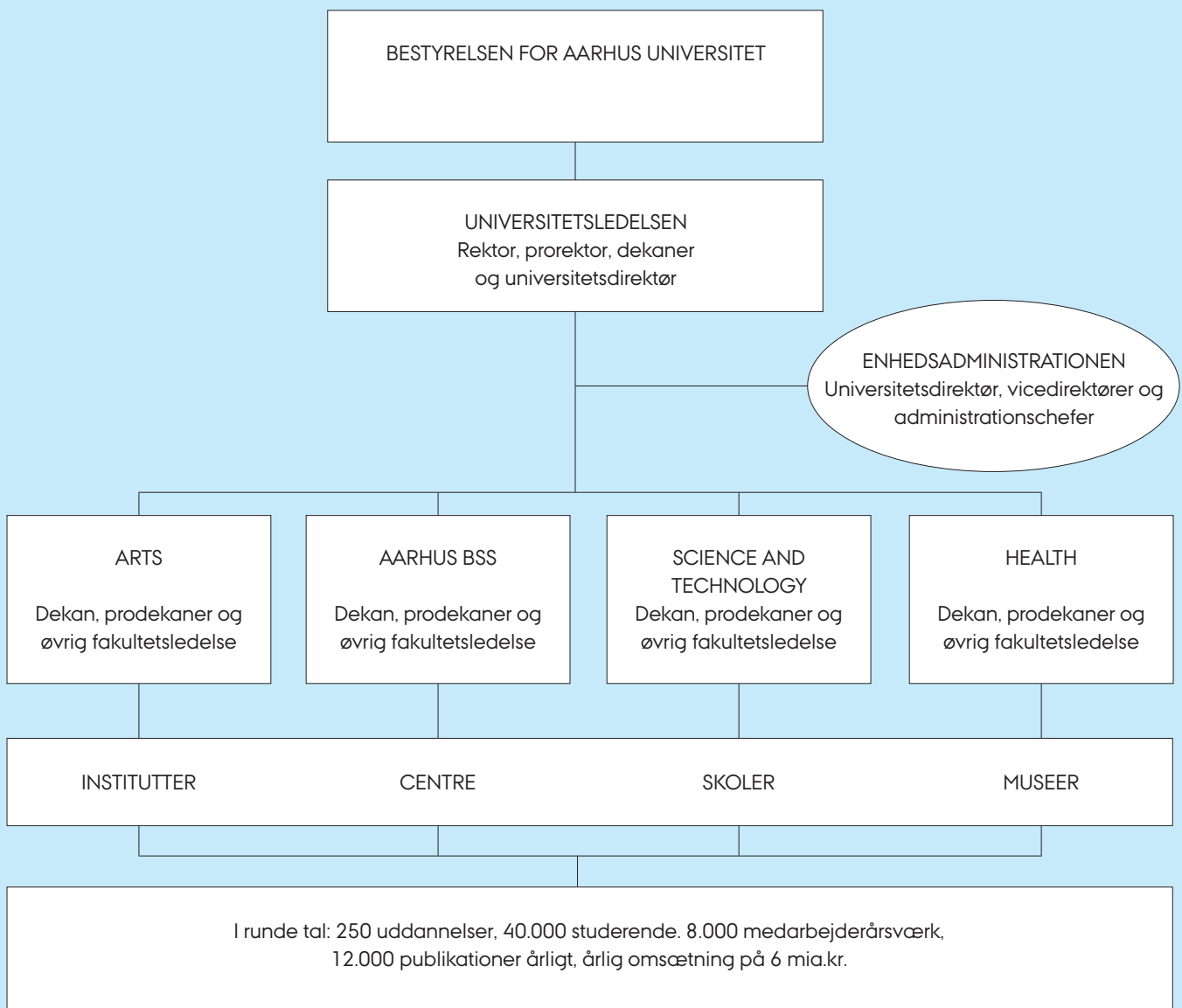
Aarhus Universitet er i dag en stor organisation med faglige og kulturelle forskelle inden for fælles rammer og retningslinjer. Kvalitetssystemet på uddannelsesområdet, som beskrives i kapitel 2, er et eksempel på, hvordan en fælles ramme med lokal udmøntning fungerer.

1.2 KVALITETSLEDELSE OG ORGANISERING

Den overordnede organisering af Aarhus Universitet fremgår af figur 1.

Bestyrelsen er universitetets øverste myndighed og skaber rammerne for universitetets faglige og økonomiske udvikling med afsæt i universitetets kerneaktiviteter forskning, uddannelse, talentudvikling og videnuudveksling. Det sker blandt andet gennem fastsættelse af Aarhus Universitets strategi (bilag 2) og ved indgåelse af en udviklingskontrakt med Uddannelses- og Forskningsministeren (bilag 3). Kontrakten rummer en række mål og målepunkter, der sætter rammer og retning for uddannelsesarbejdet, og bestyrelsen gør hvert år status for målopfyldelsen i forbindelse med udarbejdelse af universitetets årsrapport (bilag 4).

FIGUR 1: OVERORDNET ORGANISERING PÅ AARHUS UNIVERSITET

Ansvar for det samlede daglige virke er placeret hos rektor og udmøntes i samarbejde med universitetsledelsen. Universitetets kerneaktiviteter varetages af fire fakulteter med en dekan i spidsen. Dekanerne indgår også i universitetsledelsen med ansvar for universitetets fælles aktiviteter og udvikling.

Rektors samlede ansvar for universitetets uddannelser forvaltes gradvist mere uddannelsesnært gennem prorektor, dekaner, prodekaner, institut- og studieledere.

Medarbejdere og studerendes medbestemmelse og medinddragelse i arbejdet med uddannelserne er altafgørende for fastholdelse og udvikling af kvalitet. For at skabe de bedste muligheder i en stor og kompleks organisation som Aarhus Universitet arbejdes der med kvalitet i og udvikling af uddannelserne både i den formelle ledelsesstruktur og i den nært tilknyttede uddannelsesorganisering.

Inden for disse organisatoriske rammer stræber Aarhus Universitet til stadighed efter at sikre balancen mellem én samlet organisation med fælles mål og retning, og selvstændige fakulteter og institutter med egne faglige identiteter og frihedsgrader til at indrette sig mest hensigtsmæssigt. På alle niveauer sker det med løbende inddragelse af eksterne samarbejdspartnere.

Herunder udfoldes først den formelle ledelsesstruktur og dernæst uddannelsesorganiseringen, hvorefter inddragelse beskrives i to afsnit. Endelig redegøres for den administrative understøttelse.

1.2.1 Overlappende ledelsesteams i den formelle ledelsesstruktur

Den formelle ledelsesstruktur er opbygget fra rektor over dekan til institutleder. Ved de mindste institutter refererer medarbejderne direkte til institutleder, mens institutlederen ved de fleste institutter har delegeret opgaver og ansvar til viceinstitutledere og/eller sektions-/afdelingsledere. Ledere på hvert niveau indgår i ledelsesteam med ledere på henholdsvis niveauet over og under for at sikre koordination og sammenhængskraft i organisationen. Teamledelsesprincippet fremgår af figur 2.

Rektor varetager universitetets daglige ledelse inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat, mens de øvrige medlemmer af universitetsledelsen – prorektor, universitetsdirektør og dekaner – varetager deres opgaver efter bemyndigelse fra rektor.

Universitetsledelsen har det overordnede ansvar for kvalitets sikring og -udvikling af den samlede uddannelsesportefølje og bidrager til kvalitetsarbejdet gennem strategiske og økonomiske prioriteringer. Universitetsledelsen har ligeledes den interne beslutningskompetence i forhold til oprettelse og afvikling af uddannelser og udbud.

Dekanens primære opgave i kvalitetsarbejdet er den strategiske og økonomiske prioritering af aktiviteter og udviklingsinitiativer på tværs af fakultetets samlede uddannelsesportefølje. Endvi-

dere har dekanen ansvar for at udmønte fælles retningslinjer i lokale løsninger, der tilgodeser de faglige, organisatoriske og ressourcemæssige vilkår på det enkelte fakultet. Endelig er det dekanens opgave at følge op på uddannelser, hvor kvalitetssystemet har identificeret markante udfordringer.

Fakultetsledelsen med dekanen i spidsen har det overordnede ansvar for koordinering af og sammenhæng mellem fakultetets aktiviteter; herunder også uddannelsesområdet, og træffer beslutning om de overordnede økonomiske og strategiske prioriteringer på fakultetet. Udover dekan indgår prodekaner, institutledere og administrationschef i fakultetsledelsen. Chefrådgiver er fast deltager i fakultetsledelsesmøderne.

Institutlederen repræsenterer instituttet udadtil og varetager instituttets faglige, økonomiske og personalemæssige ledelse. Ledelsesansvaret udøves i samarbejde med den øvrige **institutledelse**, der er sammensat af relevante ledelsesrepræsentanter fra instituttet.

Det er institutlederens ansvar at sikre, at der i forbindelse med ansættelser, strategiske satsninger og økonomiske prioriteringer anlægges både et forsknings- og et uddannelsesperspektiv på instituttets aktiviteter. Gennem den daglige personaleledelse er det desuden institutlederens ansvar – i samarbejde med studielederen – at sikre, at de videnskabelige medarbejdere bidrager til undervisningens tilrettelæggelse, gennemførelse og kvalitetsudvikling.

Gennem sin deltagelse i fakultetsledelsen bidrager institutleder til at sikre sammenhæng mellem instituttet og fakultetets samlede virke.

1.2.2 Sammenhængende uddannelsesorganisering

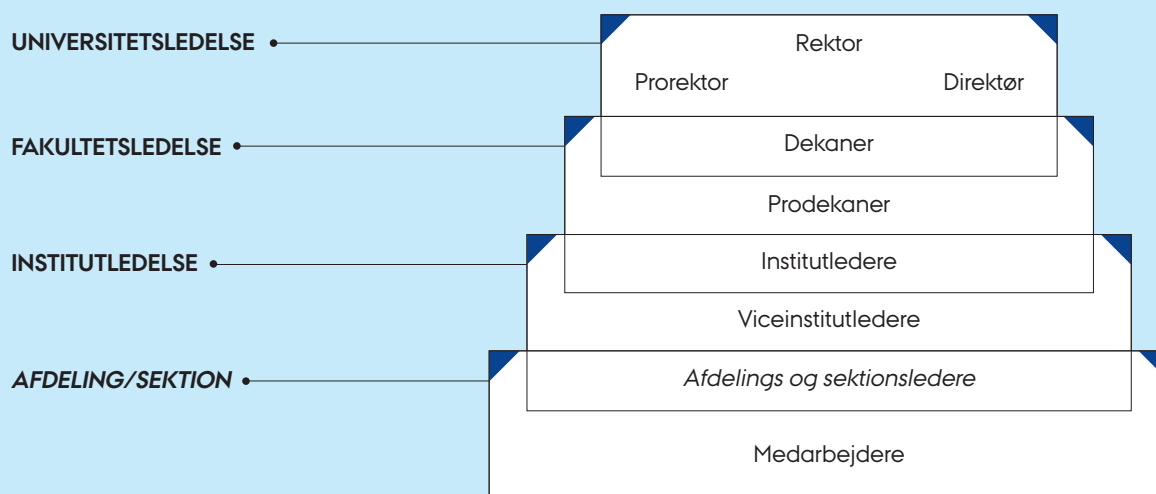
Parallelt til og sammenhængende med den formelle ledelsesstruktur arbejder en række teams specifikt med uddannelsesmæssige spørgsmål. Disse teams er både overlappende mellem de forskellige organisatoriske niveauer og overlappende i forhold til den formelle ledelsesstruktur, så der skabes sammenhæng såvel til ledelsesstrengen som ud i organisationen. Sammenhæng ud i organisationen er gengivet i figur 3.

Prorektor er stedfortræder for rektor og har derudover det overordnede ansvar for uddannelsesområdet og kvalitetssystemet. De strategiske drøftelser og beslutninger vedrørende udvikling af undervisning og uddannelse er ligeledes forankret hos prorektor.

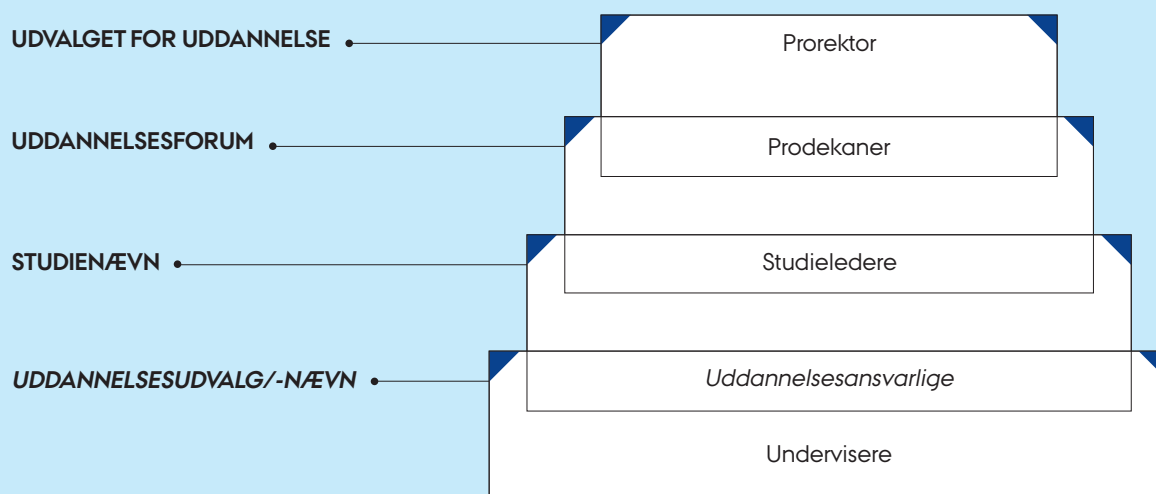
En væsentlig del af kvalitetsarbejdet på uddannelsesområdet forvaltes i **Udvalget for Uddannelse**. Udvalget ledes af prorektor, der gennem sin deltagelse i universitetsledelsen sikrer, at udvalgets beslutninger og indstillinger forankres i det øverste ledelsesniveau.

De øvrige medlemmer af Udvalget for Uddannelse er de fire **prodekaner for uddannelse** på fakulteterne. De fungerer som

FIGUR 2: FORMEL LEDELSESTRUKTUR

FIGUR 3: UDDANNELSESORGANISERING

bindeled mellem fakulteternes uddannelsesområde og det fælles niveau. Prodekanerne har således både til opgave at bringe fakulteternes perspektiver ind i udvalgets arbejde samt sikre lokal forankring af udvalgets arbejde i både fakultetets ledelse og i dets uddannelsesforum.

Udvalget for Uddannelse har sammen med universitetsledelsen ansvar for uddannelsesmæssige spørgsmål og rammebetingel-

ser, som går på tværs af fakulteter; herunder at sikre tværgående koordinering, videndeling og udvikling af uddannelsesområdet. Udvalget fungerer som rådgivende og forberedende organ for universitetsledelsen i uddannelsespolitiske og -strategiske spørgsmål. Udvalget har *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet* og kvalitetssystemet som en af sine hovedopgaver, og i forlængelse heraf spiller udvalget en central rolle i opsamlingsen af resultaterne fra det løbende kvali-

tetsarbejde og vedligeholdelse af kvalitetssystemet. Kommissorium er vedlagt som bilag 5.

Udvalget for Uddannelse arbejder bl.a. med koordinering, videndeling og udvikling ved at samle studerende, undervisere og ledere på tværs af universitetet. Studielederforum er et vigtigt eksempel på et sådant tværgående mødeforum. Et par gange om året samles studieledere og studienævnsmænd til drøftelse af emner som f.eks. 'Data – vejen til kvalitet eller tælletryk?' og 'Studiemiljø'.

På hvert fakultet er der et **uddannelsesforum**, der består af prodekan for uddannelse, studieledere og eventuelt studienævnsmænd. Forat har til opgave at bidrage til kvalitetsarbejdet på fakultetet med henblik på at identificere behovet for fælles drøftelser, initiativer og retningslinjer, herunder at følge studienævnenes arbejde blandt andet under hensyntagen til de studerendes retssikkerhed.

Omdrejningspunktet for det uddannelsesnære kvalitetsarbejde er **studienævn og studieledere**, der har ansvar for det daglige arbejde med uddannelsernes tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering, herunder kvalitet og relevans. Ansvar udmøntes dels via det løbende arbejde med blandt andet studieordninger, undervisningsevalueringer samt undervisnings- og eksamenstillæggelse, dels gennem den årlige status på kvalitetsarbejdet og uddannelsesevalueringerne, hvilket er beskrevet i kapitel 2.

Samarbejdet mellem studieleder og studienævn understøttes enten gennem personsammenfald mellem studieleder og studienævnsformand eller via studieleders faste deltagelse i studienævnsmøderne.

Gennem underviser- og studenterrepræsentation i studienævnet sikres, at kvalitetsarbejdet sker med udgangspunkt i de enkelte uddannelsers faglighed og faktiske forhold. Sideløbende sikrer det løbende samarbejde mellem studie- og institutledelsesniveauet, at det uddannelsesnære kvalitetsarbejde er forankret i og understøttes af instituttets mål.

Som det fremgår af figur 4, har nogle studienævn ansvar for en bred vifte af uddannelser og er organiseret med **uddannelsesnævn/-udvalg og uddannelsesansvarlige**, der varetager opgaver relateret til mindre dele af studienævnets uddannelsesportefølje. På Arts og Science & Technology er der studienævn, der varetager den overordnede kvalitetssikring og -udvikling af en større portefølje af uddannelser. Studienævnsformænd og studieledere har ansvar for kvalitetsarbejdet på dette niveau. På niveauet under studienævnsniveauet er der på begge fakulteter udpeget uddannelsesansvarlige. På Arts er disse enten afdelingsledere eller arbejder tæt sammen med de relevante afdelingsledere. Uddannelsesansvarlige på begge fakulteter indgår i tæt samarbejde med studielederne.

Forskellene til trods, er de grundlæggende organisatoriske funktioner og ansvarsområder ensartede på tværs af fakulteterne, som beskrevet i dette kapitel.

1.2.3 Inddragelse af medarbejdere og studerende

Bidrag fra medarbejdere og studerende sikrer, at kvalitetsarbejdet er forankret i organisationen i den hverdag og praksis, der er udgangspunkt for kvalitet – nemlig mødet mellem studerende, undervisere og fagligheden på den enkelte uddannelse. Kvaliteten af dette møde påvirkes i høj grad af studerendes faglige forudsætninger, undervisernes faglige og pædagogiske kompetencer samt det faglige stofs niveau, den studerendes arbejde med og underviserens strukturering af stoffet. Disse elementer er derfor alle vigtige i kvalitetsarbejdet, der er beskrevet i kapitel 3.

Den enkelte videnskabelige medarbejder og studerende bidrager til kvalitetsarbejdet på mange måder. Det sker bl.a. via en række formaliserede instanser, hvor både medarbejdere og studerende er fast repræsenteret:

- Bestyrelsen
- Akademisk råd
- Institutforum
- Studienævn
- Uddannelsesudvalg/-nævn

De videnskabelige medarbejders vigtigste bidrag til kvalitetsarbejdet – foruden deltagelse i råd og nævn – leveres i form af planlægning og gennemførelse af de konkrete undervisnings- og eksamensaktiviteter samt de evalueringsprocesser, der er forbundet hermed. Hertil kommer de forskellige lokale organisationer af underviserteams, afdelinger og lignende, hvor de videnskabelige medarbejdere gennem den løbende deltagelse i undervisermøder, udvalgsarbejde m.v. er med til både at udfordre, udfordre og udvikle kvalitetsarbejdet i praksis.

De studerende bidrager desuden bredt til kvalitetsarbejdet gennem deres daglige dialog med underviserne, løbende deltagelse i undervisningsevalueringer samt rekrutterings-, studiemiljø- og beskæftigelsesundersøgelser.

Dekan og prodekan for uddannelse har faste møder minimum én gang hvert semester med studenterrepræsentanter fra fakultetet.

Tilsvarende har rektor og prorektor to mødefora med de studenterpolitiske organisationer:

- Studenterpolitisk Forum, hvor repræsentanter fra universitetets tre store studenterorganisationer mødes med rektor, prorektor og universitetsdirektør minimum to gange årligt.
- Faste møder mellem Studenterrådets formandskab og prorektor, hvor rektor deltager i hvert andet møde. Der afholdes møde minimum to gange per semester.

Formålet med møderne på såvel fakultets- som universitetsniveau er at supplere de formelle organer med en mere uformel løbende dialog mellem ledelse og studerende.

FIGUR 4: ORGANISERING AF UDDANNELSESOMRÅDET PÅ DE FIRE FAKULTETER

Opgave og ansvar	ARTS	ARHUS BSS	SCIENCE AND TECHNOLOGY	HEALTH
	129 Uddannelser (BA, KA og MA) 14.578 Indskrevne studerende	47 Uddannelser (BA, KA, MA og Diplomuddannelser) 17.840 Indskrevne studerende	60 Uddannelser (BA, KA, MA og Diplomingeniører) 7.096 Indskrevne studerende	19 Uddannelser (BA, KA, MA, Diplomuddannelser og KVU) 4.476 Indskrevne studerende
Koordinering, sammenhæng og erfaringsudveksling	Uddannelsesforum	Uddannelsesforum	Uddannelsesforum	Uddannelsesforum
Kvalitet i uddannelse og undervisning i henhold til Universitetsloven	4 Studienævn	10 Studienævn	3 Studienævn	6 Studienævn
	3 Studieledere	18 Studieledere	5 Studieledere	6 Studieledere
Praktisk tilrettelæggelse af undervisning og bedømmelse	23 Uddannelsesnævn		24 Uddannelsesudvalg	
	23 Uddannelsesansvarlige		32 Uddannelsesansvarlige	
Kvalitet og relevans for samfundet	4 Aftagerpaneler; ét per studienævn	18 Aftagerpaneler; ét per studienævn suppleret af fagopdelte paneler hvor dette er relevant	16 Aftagerpaneler; ét per uddannelsesområde eller en mindre gruppe af beslægtede uddannelser	6 Aftagerpaneler; ét per studienævn suppleret af et aftagerpanel for kandidatuddannelsen i optometri og synsvidenskab.

1.2.4 Samspil med det omgivende samfund

I det daglige har studerende, medarbejdere og ledere en række relationer til det omgivende samfund f.eks. i form af samarbejde med virksomheder, regioner, kommuner og andre uddannelsesinstitutioner om eksempelvis gæsteforelæsninger, case competitions og specialesamarbejder. Denne åbenhed overfor det omgivende samfund bidrager til, at dimittenderne har de kompetencer, samfundet efterspørger.

I tillæg hertil er der følgende lovpligtige fora for inddragelse af et eksternt perspektiv på uddannelsesarbejdet:

- **Aftagerpaneler** spiller en vigtig rolle som sparringspartner i udvikling af uddannelsernes indhold og tilrettelæggelse. Der er løbende dialog mellem universitetet og aftagerne om arbejdsmarkedets behov, og panelerne rådgiver om samfundsmæssige behov og tendenser ved udvikling af nye uddannelser.

- **Censorinstitutionen** er ligeledes en værdifuld ekstern samarbejdspartner, der gennem den løbende dialog og inddragelse i forbindelse med eksaminer bidrager med et peer-review blik på kvaliteten af uddannelserne, herunder anvendte prøveformer, opstillede læringsmål og de studerendes akademiske niveau.
- I tilknytning til hvert fakultet er et eksternt **advisory board**, der fungerer som rådgivende panel i strategiske anliggender. Det gælder blandt andet udvikling af uddannelsesområdet og sammenhæng med den nationale og internationale dimittendefterpørgsel.

1.2.5 Understøttelse af kvalitetsarbejdet

På universitetsniveau understøttes sammenhæng og koordinering af uddannelser og undervisning ved at:

- ansvaret for den samlede administrative understøttelse er placeret hos universitetsdirektøren, der indgår i universitetsledelsen. Til varetagelse af tværgående administrative opgaver er der etableret fem vicedirektørrområder, der hver er under ledelse af en vicedirektør med reference til universitetsdirektøren.
- hvert af fakulteternes administrative centre ledes af en administrationschef, der både refererer til universitetsdirektør og dekan for det fakultet, som de er tilknyttet. Dette dobbelte ophæng medvirker til at sikre, at opgaveløsningen i de administrative centre både er forankret i fællesadministrative beslutninger og tilpasset fakulteternes lokale behov og organisering.
- vicedirektørrområdet AU Uddannelse understøtter kvalitetsarbejdet gennem systemunderstøttelse af de studieadministrative systemer, vedligeholdelse af kvalitetssystemet, uddannelsesjuridisk rådgivning og løbende vedligeholdelse af ledelsesinformationssystemet.
- Universitetsledelsens Stab har til opgave at facilitere og kommunikere beslutningsprocesser internt og yder politisk og strategisk rådgivning og sparring til universitetsledelsen i uddannelsesmæssige spørgsmål. Dertil kommer ledelsesbetjening af prorektor og sekretariatsbetjening af Udvalget for Uddannelse.

Den uddannelsesnære støtte til kvalitetsarbejdet varetages primært af:

- **Institutsekretariater**, der dels betjener instituttets respektive organer og funktioner, dels leverer administrativ service til instituttets videnskabelige medarbejdere, dels ledelsesbetjener institutleder.
- **Fakultetssekretariater**, som understøtter mødeaktiviteter i fakultetsledelse og tværgående aktiviteter på fakulteterne samt varetager ledelsesbetjening af dekan og prodekan for uddannelse. Sekretariatet ledes af en chefrådgiver, og der er blandt andre ansat mindst en uddannelsesrådgiver ved hvert fakultet.
- **Administrative centre** tilknyttet fakulteterne, der hver har en studieadministrativ afdeling, som understøtter studienævnens arbejde, bistår studieleder med planlægning, analyse og rådgivning samt varetager sagsbehandling i forhold til fakultets studerende. Den studieadministrative afdeling ledes af en uddannelseschef.

- Fakulteternes **universitetspædagogiske centre**, der bidrager med didaktisk ekspertise og understøtter den pædagogiske udvikling af blandt andet undervisnings-, lærings- og eksamensformer. De universitetspædagogiske centre er ansvarlige for udbud af kompetenceudviklingstilbud til det videnskabelige medarbejdere og f.eks. studenterundervisere, ligesom de spiller en aktiv rolle i udbredelsen af digitale læringsmiljøer og it-understøttelse af uddannelsesområdet. Centrene indgår desuden i et samlet universitetspædagogisk netværk, der blandt andet driver udvikling og afholdelse af det tværgående adjunktspædagogikum.

Samarbejde i teams på tværs er med til at understøtte koordinering og sammenhængskraft administrativt på linje med teamorganiseringen i ledelsesstrengen og uddannelsesorganiseringen:

- På fakultetet er prodekan for uddannelse, uddannelseschef og uddannelsesrådgiver et væsentligt team i forbindelse med forberedelse af og opfølgning på beslutninger vedrørende uddannelseskvalitet taget i ledelsesstreng såvel som uddannelsesorganisering.
- Tværgående administrative bånd med deltagelse af administrative centre og AU Uddannelse koordinerer administrativ opgavevaretagelse med henblik på dels at sikre en ensartet understøttelse af medarbejdere og studerende på uddannelsesområdet, dels at sikre samarbejde og koordination af administrativ praksis på tværs af fakulteter.
- Fakultetssekretariat og lokal studieadministration varetager sammen sekretariatsbetjening af uddannelsesforum på fakultetsniveau.
- Universitetsledelsens Stab forbereder og følger sammen med fakultetssekretariater og AU Uddannelse op på møder i Udvalget for Uddannelse og øvrige overordnede beslutningsprocesser.

Ovenstående organisering sikrer faglig og administrativ sammenhæng mellem de organisatoriske niveauer og en tydelig ansvarsdeling for kvalitetsarbejdet. Dette understøttes af kvalitetssystemet, som beskrives i det følgende kapitel.

2 AARHUS UNIVERSITETS KVALITETSSYSTEM

Kvalitetsarbejdet på Aarhus Universitet har igennem tiden ændret karakter i takt med universitetets vækst og ændringer i eksterne forhold. En meget overordnet gennemgang af blot de seneste 25 års uddannelsesrettede kvalitetsarbejde på Aarhus Universitet viser en udvikling mod øget systematik.

Fra 1990'erne er det dengang primært lokalt forankrede systematiske kvalitetsarbejde således i stigende grad blevet suppleret af fælles aktiviteter på universitetsniveau. Blandt andet i form af etablering af det universitetspædagogiske netværk, adjunkt-pædagogikum og tværgående udvalg i forbindelse med implementering af Bologna-rammen. Kvalitetsarbejdet var tidligere primært rettet mod udvikling af nye og eksisterende uddannelser og blev især dokumenteret i det løbende arbejde med udarbejdelse og godkendelse af studieordninger. Selvevalueringsrapporter i regi af Danmarks Evalueringsinstitut var en fremtrædende systematisk evalueringsaktivitet, ligesom de første internationale akkrediteringer af den daværende Handelshøjskole i Aarhus også fandt sted i disse år.

Fusionerne med Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning, Handelshøjskolen i Aarhus, Danmarks Pædagogiske Universitet, Danmarks Jordbrugsforskning og Danmarks Miljøundersøgelser ledte til fælles kvalitetsforståelse og fælles principper for tværgående uddannelsessamarbejde, og i 2008 blev *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet* lanceret. Politikken satte rammer og retning for uddannelse, undervisning og læring, og den øverste ledelse tilkendegav med godkendelse af politikken et fælles og højt ambitionsniveau for uddannelsesområdet. Fælles studieadministrative systemer muliggjorde i stigende grad sammenlignelige studienøgletal, hvilket bl.a. resulterede i udvikling af et format for ledelsesinformation til studieledere (studieledertal) samt etablering af systematisk eksamens- og årgangstatistik. Samtidig iværksatte universitetet en række undersøgelser med den første studiemiljøundersøgelse i 2007 samt beskæftigelsesundersøgelsen som de mest markante kvalitetstiltag. Studiemiljøundersøgelserne, der gennemføres hvert tredje år, indeholder tværgående fælles evalueringer af hele undervisningsforløb på en uddannelse. Bilag 6 rummer tværgående uddannelsesrelaterede undersøgelser på Aarhus Universitet.

I forbindelse med internationaliseringsstrategi og universitetets ansøgning om ECTS-label i 2009 standardiserede Aarhus Universitet rammerne for uddannelsernes opbygning, beskrivelse af studieordninger og kurser, herunder læringsmål, samt ikke mindst information til ansøgere og studerende. Som udmøntning af Aarhus Universitets strategiske mål i forhold til undervisningsudvikling og pædagogisk kompetenceudvikling blev

de universitetspædagogiske enheder også udbygget i disse år og suppleret med en indsats for at fremme entreprenørskab og innovation i uddannelserne.

Indførelse af uddannelsesakkreditering, ny karakterskala og ændrede økonomiske incitamentsstrukturer var nogle af de udefrakommende tiltag, der førte til en højere grad af systematik og fælles kvalitetsprocedurer. Universitetet har generelt benyttet uddannelsesakkrediteringerne som en anledning til at foretage systematiske eftersyn og udvikling af de enkelte uddannelser, til udbygning og forbedret anvendelse af studienøgletal samt til tværgående kvalitetsdrøftelser i regi af interne tværgående udvalg og akkrediteringsnetværk.

Med de seneste års forberedelse til ansøgning om institutionsakkreditering er kvalitetsarbejdet udviklet yderligere. Forberedelsesarbejdet har fokuseret på at videreudvikle et kvalitetssystem i relation til *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet*, der blev justeret i 2013. Videreudvikling af kvalitetsarbejdet er sket, dels i form af udvikling af et solidt datagrundlag og indførelse af et fælles indikatorsystem, dels ved at iværksætte årlig status og uddannelsesevaluering som to formater, der sammen med de regelmæssige undersøgelser (bilag 6) skal erstatte uddannelsesakkrediteringens systematiske evaluering af uddannelserne.

Aarhus Universitet har valgt at udforme ét fælles kvalitetssystem, der sikrer rammer for lokal udmøntning, og som kan rumme de faglige og kulturelle forskelle, der er på et mangfoldigt universitet. Kvalitetssystemet beskrives i dette kapitel.

2.1 RAMMER OG RETNINGSLINJER FOR KVALITETSARBEJDET

Kvalitetssystemet på Aarhus Universitet baserer sig på *European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG) og omfatter alle universitetets uddannelsesaktiviteter på tværs af de fire fakulteter, uddannelsesstyper og geografisk placering.

Bevægelsen fra uddannelsesakkrediteringer mod institutionsakkreditering har været styret af en bestræbelse på at udbygge det eksisterende kvalitetsarbejde med enkle og gennemskuelige processer, der:

- understøtter det løbende og systematiske kvalitetsarbejde på de enkelte uddannelser
- etablerer sammenhæng i og ledelsesforankring af kvalitetsarbejdet på tværs af organisatoriske niveauer
- sikrer dokumentation af og opfølgning på kvalitetsarbejdet på alle niveauer af organisationen

Det indfries gennem sammenhængende elementer i kvalitets-systemet, der tilsammen sikrer, at kvalitetsarbejdet:

- er baseret på det højeste mulige informationsgrundlag (**data**)
- involverer alle relevante aktører (**dialog**)
- munder ud i handleplaner og målsætninger, der danner grundlag for opfølgning gennem en klar rolle- og ansvarsfordeling (**opfølgning**)
- dokumenteres f.eks. i form af referater og handleplaner for at skabe et godt grundlag for opfølgning og erfaringsudveksling på tværs

Figur 5 viser Aarhus Universitets kvalitetsmodel, hvor det løbende kvalitetsarbejde suppleres af uddannelsesnære processer, der sikrer, at uddannelsernes systematisk vurderes med et helhedsblik, og opsamlende tværgående processer, der sikrer sammenhængen mellem det løbende kvalitetsarbejde og det strategiske sigte på henholdsvis fakultets- og universitetsniveau.

I det følgende udfoldes kvalitetssystemet nærmere med henblik på at redegøre for systematikken bag det løbende kvalitetsarbejde.

2.1.1 Fælles rammer og retning for kvalitetsarbejdet

Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet (se bilag 7) etablerer et fælles, retningsgivende værdigrundlag for arbejdet med uddannelseskvalitet på tværs af universitetet. Politikken sætter således mål og rammer for uddannelse og læring – ikke kun for kvalitetsarbejdet.

Politikken er udarbejdet efter en omfattende dialog med undervisere, studerende og studienævn og godkendt af bestyrelsen. Den gældende version er en videreudvikling, som Udvalget for Uddannelse har udarbejdet med godkendelse i universitetsledelsen i juni 2013.

Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet hviler på en forståelse af, at kvalitetsarbejdet:

- er en integreret del af universitetets virksomhed
- tager sit udgangspunkt i mødet mellem studerende, undervisere og fagligheden på den enkelte uddannelse
- er udviklingsorienteret, sammenhængende og funderet i faglighed, dialog og videndeling
- er kendetegnet ved systematik og vedvarende kvalitetsudvikling på hele uddannelsesområdet
- udføres af aktørerne på alle niveauer i organisationen på baggrund af en tydelig ansvarsfordeling

Politikken indeholder fem delpolitikker, der introducerer fælles målsætninger for god uddannelseskvalitet. De fem delpolitikker afspejler en studerendes studieforløb fra rekrutteringsfasen, over studiet til den færdige dimittends overgang til arbejdsmarkedet. Hermed sikres det, at kvalitetsarbejdet omfatter uddannelserne i deres helhed.

De fem delpolitikker fungerer desuden som strukturerende element i kvalitetsarbejdet og er fundament for:

- Data, da alle målsætninger i politikken er dækket af mindst én indikator
- Dialog, da politikken anvendes som struktur på samtalen i uddannelseskvalitetsprocesser
- Opfølgning, da delpolitikkerne er disposition for uddannelsesrapporter og uddannelsesberetning
- Fakulteternes og fællesadministrationens kvalitetspraksisser

I de følgende afsnit er uddybet, hvordan dette er tilrettelagt.

2.2 Løbende kvalitetsarbejde

Studienævn og tilknyttede råd og udvalg er de centrale fora for det løbende kvalitetsarbejde, og studieleder, studienævnshoved og øvrige uddannelsesledere er tilsvarende væsentlige kerneaktører. Studieåret skaber en systematik i arbejdet med udarbejdelse af kursusudbud, godkendelse af pensum, opfølgning på undervisningsevalueringer, studieordningsændringer, tilrettelæggelse af undervisning og vejledning osv.

To konkrete eksempler på lokalt forankret kvalitetsarbejde er:

- Studienævnet på teologi, hvor faggrupperne på skift – med en faggruppe per semester – gennemfører en evaluering af faggruppens undervisning. Evalueringen gennemføres i faggruppen, der giver studienævnet en tilbagemelding.
- Studienævnet på psykologi, der har fået de studerende til at skrive "Ti ting, jeg gerne ville have vidst om psykologistudiet, før jeg startede". De "ti bud" skal anvendes i vejledningen af gymnasieelever, der overvejer at læse psykologi, så der er en bedre forventningsafstemning inden studievalg.

2.2.1 Ledelsesinformationssystem

Aarhus Universitets ledelsesinformationssystem på uddannelsesområdet er udviklet for at tilvejebringe det bedste mulige beslutningsgrundlag for både de uddannelsesnære og tværgående kvalitetsprocesser. Data og analyser gøres derfor tilgængeligt på et niveau svarende til den kontekst, de skal indgå i.

De centrale elementer i ledelsesinformationssystemet omfatter:

- Studiemæssige nøgletal (optag, bestand, produktion, gennemførelse og frafald)
- Studieledertal (eksamensstatistik, beståelsesprocenter og studieprogression)
- Årgangsstatistik (frafaldsmønstre, progression og færdiggørelsestider på årgangsniveau)
- Planlagte timer og forskningsbaseret (planlagt undervisning og VIP/DVIP-ratio)
- Undervisningsevalueringer (lokalt og på tværs af universitetet)
- Aarhus Universitets tværgående studenter- og dimittendundersøgelser (rekruttering, førsteårsfrafald, studiemiljø og beskæftigelse)
- Beskæftigelses- og ledighedstal fra Styrelsen for Videregående Uddannelser.

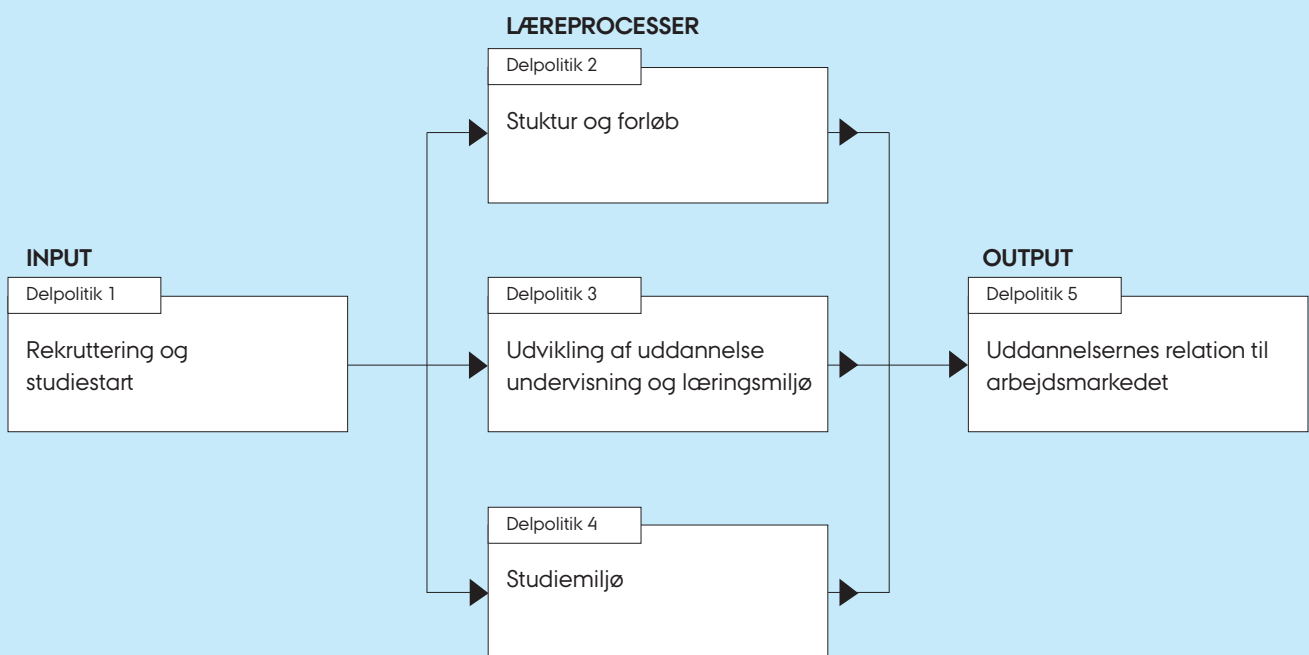
FIGUR 5: AARHUS UNIVERSITETS KVALITETSMODEL

FÆLLES RAMMER OG RETNING FOR KVALITETSARBEJDET

	DATA	DIALOG	OPFØLGNING
Løbende kvalitetsarbejde.	F.eks. studieordninger, studieledertal og undervisningsevalueringer.	Studiencævn- og rådsarbejde med kvalitetsdrøftelser mellem undervisere og studerende.	Justering og udvikling af undervisning, eksamen og uddannelser.
Uddannelseskvalitetsprocesser. Helhedsblik.	Datapakker med samlet blik på de enkelte uddannelser Selvevalueringsrapporter.	Statusmøder (årlig status). Evalueringmøder (uddannelses-evaluering hvert femte år).	Referater og evalueringsrapporter med handleplaner.
Opsamlende tværgående processer. Strategisk sigte.	Data på fakultets- og universitetsniveau	Dialog om fakultær og universitær uddannelseskvalitet og -portefølje	Uddannelsesrapporter med handleplaner (fakultetsniveau). Uddannelsesberetning (universitetsniveau).

DOKUMENTATION

FIGUR 6: DE FEM DELPOLITIKKER

Alle nøgletal udarbejdes eller indhentes som udgangspunkt i AU Uddannelse og kvalitetssikres i samarbejde med relevante medarbejdere fra de fire administrative centre på fakulteterne, inden tallene gøres tilgængelige i organisationen.

Kvalitetsarbejdet i nævnt, udvalg og ledelsesfora understøttes gennem faste årshjul for dataleverancer og -analyser. De faste årshjul understøtter planlægning af kvalitetsarbejdet og sikrer, at kvalitetsarbejde tilrettelægges i overensstemmelse med de seneste data på et givent område.

Det gælder eksempelvis opfølgning på aktuelle udviklinger via eksamensstatistik, undervisningsevalueringer og gennemsnitligt antal optjente ECTS, der tilgår studienævnene to gange årligt. De større dataleverancer danner desuden grundlag for tema-drøftelser og strategiske overvejelser på alle niveauer og på tværs af organisationen i forbindelse med eksempelvis ansøgnings- og optagelsestest, frafaldsprocenter og beskæftigelsesundersøgelse, der opgøres på årsbasis.

2.3 SÆRLIGE UDDANNELSESKVALITETSPROCESSER

Formålet med uddannelseskvalitetsprocesserne er at:

- lægge et helhedsperspektiv på den samlede uddannelse fra rekruttering over læreprocesser til arbejdsmarked
- identificere styrker, svagheder og udfordringer ved uddannelserne med henblik på at kunne fastholde høj kvalitet og sikre kontinuerlig udvikling af uddannelsernes kvalitet og relevans
- analysere identificerede svagheder for at afdække årsager og udpege handlinger, der kan forbedre svaghederne
- bidrage til fælles forståelse og tilgang til kvalitetsarbejde i uddannelserne

Væsentligt for kvalitetsprocesserne er, at de tager udgangspunkt i relevant viden om såvel de enkelte uddannelser som det samlede uddannelsesområdes styrker, svagheder og udviklingspotentialer. Dermed bliver det muligt for kvalitetsorganisationen

at målrette indsatsen mod særlige såvel som tværgående udfordringer og drage lære af særligt velfungerende områder og indsatser.

De fælles rammer og retningslinjer for uddannelseskvalitetsprocesserne – årlig status og uddannelsesevaluering – er vedlagt i bilag 8.

2.3.1 Data

I relation til Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet er valgt en række fælles indikatorer for uddannelseskvalitet. Indikatorerne dækker centrale målepunkter inden for de fem delpolitikker og bidrager til, at den organisatoriske forankring af kvalitetsarbejdet suppleres med løbende monitoring af udviklingen inden for de respektive områder. Se tabel 1.

Til hver indikator er knyttet et sæt af grænseværdier, der afgør, hvorvidt værdien for den enkelte indikator befinder sig på et tilfredsstillende niveau, eller om der er behov for særlig opmærksomhed på området. Der findes tre niveauer – rød, gul og grøn – som angiver, i hvilket omfang den aktuelle værdi lever op til det ønskede mål. Grøn er udtryk for tilfredsstillende kvalitet, gul er udtryk for behov for opmærksomhed og drøftelse af mulige tiltag, og rød er udtryk for, at der skal iværksættes konkrete tiltag, der kan forbedre forholdene.

Efter- og videreuddannelsesområdet anvender et særskilt indikatorsæt tilpasset de særlige forhold, der gør sig gældende for uddannelsesrettelæggelse og udbudsformer på området. Dekanen har ansvaret for at fastsætte grænseværdier for efter- og videreuddannelsesområdet. Se tabel 2.

Én gang årligt samles og systematiseres det forgangne års data om hver enkelt uddannelse i såkaldte datapakker, hvor det sammenstilles med data for de foregående år. Datapakkerne er bygget op omkring de fælles indikatorer for uddannelseskvalitet

TABEL 1: DE FÆLLES INDIKATORER FOR UDDANNELSESKVALITET OG SAMMENHÆNG TIL DELPOLITIKKER – ORDINÆRE UDDANNELSER

Emne	Nummer	Indikator	Fastsættelse af grænseværdier	Delpolitik
Frafald	1a	Førsteårsfrafald på bacheloruddannelserne	Fakultet/studienævn	1, 2
	1b	Frafald på kandidatuddannelserne efter normeret tid +1 år	Fakultet/studienævn	1, 2
Studieprogression	2	Optjente ECTS	Universitetsledelsen	2, 3, 4
Undervisningsaktivitet	3	Planlagte timer på uddannelsen	Fakultet/studienævn	3
Undervisningsevaluering	4	Undervisningsevaluering	Fakultet/studienævn	2, 3, 4
Studiemiljø	5a	Faglig trivsel	Fakultet/studienævn	1, 4
	5b	Imødekomende medstuderende	Fakultet/studienævn	1, 4
Forskningsdækning/videngrundlag	6a	Forskningsbaserede uddannelser (VIP/DVIP-ratio)	Fakultet/studienævn	2, 3
	6b	Videngrundlag – ikke-forskningsbaserede uddannelser	Fakultet/studienævn	2, 3
Internationalisering	7	Full degree studerendes relative progression	Fakultet/studienævn	1, 2, 4
Beskæftigelse	8	Ledighed 4.-7. kvartal efter dimission	Universitetsledelsen	5

TABEL 2: DE FÆLLES INDIKATORER FOR UDDANNELSESKVALITET OG SAMMENHÆNG TIL DELPOLITIKKER – EFTER- OG VIDEREUDDANNELSE

Emne	Nummer	Indikator	Delpolitik
Studieprogression	1	Optjente ECTS i forhold til tilmeldte ECTS i eksamensterminen	1, 2
Undervisningsaktivitet	2	Planlagte timer på uddannelsen	3
Undervisningsevaluering	3	Undervisningsevaluering	2, 3, 4
Studiemiljø (service)	4a	Administrativ service	4
Studiemiljø (fysiske rammer)	4b	Fysiske rammer	4
Studiemiljø (læringsfællesskab)	4c	Læringsfællesskab	2, 3, 4
Forskningsdækning/ videnrundlag	5a	Forskningsbaserede uddannelser (VIP/DVIP-ratio)	2, 3
	5b	Videnrundlag – ikke-forskningsbaserede uddannelser	2, 4
Relevans	6a	Relevans for eget arbejde	5
	6b	Egne erhvervs erfaringers inddragelse i undervisningen	5

og markerer med rød, gul og grønt, hvorvidt den enkelte uddannelse lever op til de fastsatte grænseværdier inden for hver enkelt indikator. Datapakkerne indeholder desuden en række supplerende nøgletal som f.eks. eksamenstatistik, der bidrager til at sætte indikatorværdierne i en samlet kontekst og give et helhedsorienteret blik på uddannelsen. I datapakkerne er det muligt at benchmarke den enkelte uddannelses indikatorer med andre uddannelser fra eget eller andre fakulteter.

Datapakken for bacheloruddannelsen i jura som eksempel er vedlagt i bilag 9.

Med virkning fra april 2016 suppleres datapakkerne af et analysemodul, der giver studienævn og – ledelse adgang til bagvedliggende datasæt, der gør det muligt at analysere resultater og tendenser.

Til understøttelse af diskussionerne i fakultetsledelse, Udvalget for Uddannelse og universitetsledelse udarbejdes desuden indikatorkort, der giver et samlet overblik over grønne, gule og røde indikatorer på fakultetsniveau. Et eksempel på et indikatorkort fremgår af uddannelsesrapport, der er med i bilag 9.

Datapakkerne indgår som et væsentligt element i de to centrale uddannelseskvalitetsprocesser, der sikrer systematisk og kontinuerlig kvalitetssikring af de enkelte uddannelser – årlig status på kvalitetsarbejdet og uddannelsesevaluering, som hver uddannelse gennemfører hvert femte år. Ved uddannelsesevaluering udarbejdes desuden en selvevalueringsrapport, der forholder sig til datapakken, hvilket er beskrevet yderligere nedenfor.

2.3.2 Dialog

Årlig status og uddannelsesevaluering er centrale i Aarhus Universitets kvalitetssystem. Det er her, universitetet konkret udfordrer sig selv. Med den årlige status på kvalitetsarbejdet sikres det, at alle universitetets uddannelser løbende gennemgår et systematisk kvalitetseftersyn. Uddannelsesevalueringerne betyder, at der med passende intervaller foretages mere dybdegående evalueringer af de enkelte uddannelser med deltagelse af eksterne eksperter.

Fælles for de to processer er, at de gennemføres via en systematisk, udviklingsorienteret dialog mellem den uddannelsesnære ledelse og ledelsesniveauet over efter en forudgående involvering af relevante aktører og på baggrund af et omfattende datamateriale om uddannelsen.

2.3.2.1 Årlig status på kvalitetsarbejdet

Der er et todeligt formål med den årlige status på kvalitetsarbejdet. For det første giver den et systematisk helhedseftersyn af hver enkelt uddannelse, hvor det afklares, hvilke uddannelses-elementer, der fungerer godt, og hvilke elementer, der fungerer mindre godt. For det andet skal den årlige status sikre en opfølgning på eventuelle udviklingsinitiativer fra den eller de senest gennemførte årlige status eller uddannelsesevaluering. Udgangspunktet for den årlige status på kvalitetsarbejdet er den datapakke, der er udarbejdet for den enkelte uddannelse. Hertil kan komme eventuelt supplerende materiale med henblik på at belyse særligt udvalgte problemstillinger eller aktuelle temaer på enten den enkelte uddannelse eller på tværs af uddannelser. Relevante aktører involveres i kvalificering og analyse af tal og tendenser i datapakken samt bidrager til at identificere særligt relevante emner til drøftelse på statusmødet.

De centrale personer fra henholdsvis ledelsesstreng og uddannelsesorganisering deltager i statusmødet, hvor deres dialog er struktureret efter de fem delpolitikker, så uddannelsens aktuelle status gennemgås med afsæt i indikatorerne. Kritiske (røde) indikatorer bliver adresseret, og der bygges også videre på velfungerende elementer. Udkommet af mødet fastholdes i en handleplan, der indeholder aftaler om fremadrettede indsatsområder, ansvarsfordeling i forhold til disse samt tidshorisont for de aftalte indsatser.

2.3.2.2 Uddannelsesevaluering

Som erstatning for uddannelsesakkreditering har universitetet parallelt med indførelsen af den årlige status på kvalitetsarbejdet indført uddannelsesevaluering, som gennemføres hvert femte år på alle universitetets uddannelser efter faste turnusplaner på det enkelte fakultet.

Uddannelsesevaluering er mere omfattende end årlig status og involverer en bredere kreds af aktører, herunder eksterne eksperter, censorformandskab og aftagerpanel, der bidrager til et samfundsperspektiv. Inddragelsen af eksterne eksperter samt den bredere deltagerkreds sikrer også, at evalueringen tilføres supplerende perspektiver og inputs. De eksterne eksperter bidrager desuden til at kvalificere kvalitetssystemet gennem tilbage-meldinger på uddannelsesevalueringernes form, materialer m.v.

Grundlaget for uddannelsesevalueringen er dels datapakken og de opfølgingsaktiviteter, der har knyttet sig til den årlige status på kvalitetsarbejdet for uddannelsen i de foregående år, dels eventuelle aspekter af uddannelsen, som den lokale uddannelsesledelse ønsker at sætte under lup. Hertil kommer spørgsmål og emner, som den eksterne ekspert måtte ønske at drøfte.

Studielederen er ansvarlige for at inddrage relevante aktører og organer i en drøftelse af materialet og er ansvarlig for udarbejdelse af en selvevalueringsrapport for uddannelsen.

Der afholdes et evalueringsmøde, hvor deltagerkredsen som minimum omfatter prodekan for uddannelse, eksternt ekspert, institutleder eller afdelingsleder, den lokale uddannelsesledelse og repræsentanter for studienævnet. På mødet gennemgås selvevalueringsrapportens centrale elementer i et fremadrettet perspektiv, spørgsmål og pointer fra den eksterne ekspert tages op til drøftelse, og kritiske (røde) indikatorer adresseres. Aftalte initiativer i forlængelse heraf dokumenteres i en handleplan med en klar forankring og ansvarsdeling.

2.3.3 Opfølgning

På **uddannelsesniveau** danner handleplanerne grundlag for opfølgning. Den, der har ansvar for et element i handleplanen, har samtidig ansvar for inddragelse af relevante aktører og organer med henblik på fælles forståelse og iværksættelse af aftalte handlinger og udviklingsinitiativer.

På baggrund af erfaringerne med uddannelseskvalitetsprocesserne har universitetsledelsen besluttet, at der fremadrettet skal rettes særlig ledelsesmæssig bevågenhed på de mest udfordrede uddannelser. Derfor vil uddannelser med tre eller flere indikatorer i rød blive håndteret således:

- Der afholdes opfølgende møde mellem dekan, prodekan, institutleder og studieleder. På mødet drøftes handleplan og ledelsesmæssige dispositioner, der skal understøtte kvalitetsarbejdet.
- Uddannelsen gennemgår en uddannelsesevaluering maksimalt to år efter en status/uddannelsesevaluering med tre eller flere indikatorer i rød. Det vil sige, at uddannelsesevaluering fremskyndes, hvis der i henhold til turnusplanen er mere end to år til den planlagte uddannelsesevaluering.

Et eksempel på en handleplan fra en årlig status om bachelor- og kandidatuddannelsen i Idræt samt en evalueringsrapport for Fysik og Astronomi findes i rapportens bilag 9.

2.3.3.1 Opsamlende tværgående processer

På **fakultetsniveau** sammenfatter fakultetsledelsen i forlængelse af årlig status og uddannelsesevalueringer en uddannelsesrapport til Udvalget for Uddannelse på baggrund af dialog og handleplaner fra uddannelseskvalitetsprocesserne, evalueringsrapporterne og et indikatorkort for fakultetets uddannelser.

Uddannelsesrapporten består dels af en opsummering af fakultetets aktuelle position inden for de fem delpolitikker, dels en prioritering af fakultetets vigtigste kvalitetsindsatser i det kommende år. Den fakultære uddannelsesrapport udarbejdes i en fælles skabelon og ledsages af indikatorkort og konkrete handleplaner på fakultetsniveau.

I forbindelse med udarbejdelse og fremsendelse af uddannelsesrapport reflekterer fakultetsledelsen over, i hvilket omfang uddannelseskvalitetsprocesserne og elementerne heri har fungeret hensigtsmæssigt i forhold til at initiere og understøtte diskussioner af de væsentligste aspekter af uddannelseskvaliteten. Dette gør det muligt for Udvalget for Uddannelse at følge op på kvalitetssystemets funktion og udformning.

På **universitetsniveau** foretager Udvalget for Uddannelse på baggrund af fakulteternes uddannelsesrapporter en samlet vurdering af uddannelseskvaliteten og kvalitetssystemet på Aarhus Universitet. Vurderingen indgår i udvalgets strategiske prioriteringer af de tværgående aktiviteter på uddannelsesområdet og omsættes desuden i en uddannelsesberetning til universitetsledelsen som input til det fremadrettede strategiske arbejde på universitetsniveau. Uddannelsesberetningen tilgår universitetsledelsen omkring årsskiftet.

Uddannelsesberetning 2015 og et eksempel på en uddannelsesrapport er vedlagt i bilag 9 og 10.

Universitetsledelsen drøfter uddannelsesberetningen i forhold til den samlede udvikling på uddannelsesområdet og i sammenhæng med Aarhus Universitets øvrige virke.

Ved opsamling i universitetsledelsen redegør hver dekan for:

- Status på og opmærksomhedspunkter i forhold til kvaliteten på tværs af uddannelserne ved fakultetet
- Handleplaner for uddannelser med tre eller flere indikatorer i rød
- De vigtigste indsatsområder på fakultetsniveau

Prorektor præsenterer efterfølgende uddannelsesberetning og universitetsledelsens refleksioner for bestyrelsen, så den kan inddrage de samlede drøftelser i bestyrelsens fremadrettede strategiske prioriteringer og beslutningsprocesser.

De tværgående processer sikrer således, at uddannelseskvalitetsprocesserne indgår som grundlag for universitetets strategiske sigte.

Opsamlingen på henholdsvis fakultets- og universitetsniveau sikrer synlighed, sammenhæng til strategiske indsatser og grundlag for prioritering af ressourcer. Enhver aktør har således adgang til dokumentation på det niveau, der svarer til vedkommendes ansvar, opgaver og behov. De aktører, der indgår i drøftelserne på to niveauer, har ansvar for at kommunikere drøftelser og beslutninger mellem niveauerne:

- Studieleder er bindeled mellem status-/evalueringsmøde og studienævn
- Instituttleder er bindeled mellem status-/evalueringsmøde og institutledelse
- Prodekan for uddannelse er bindeled mellem status-/evalueringsmøde og fakultetsledelse såvel som mellem uddannelsesforum og Udvalget for Uddannelse
- Dekan er bindeled mellem universitetsledelse og fakultetsledelse
- Prorektor er ansvarlig for den samlede proces og bindeled mellem universitetsledelse og Udvalget for Uddannelse såvel som mellem universitetsledelse og bestyrelse

2.4 ÆNDRINGER I UDDANNELSESPORTEFØLJEN

Til at afrunde beskrivelsen af kvalitetssystemet suppleres det løbende kvalitetsarbejde og uddannelseskvalitetsprocesser med processerne for ændringer i uddannelsesporteføljen.

2.4.1 Udvikling af nye uddannelser og udbud

Den interne proces for godkendelse af nye uddannelsesinitiativer (se bilag 11) har til formål at sikre, at udviklingen af universitetets uddannelsesportefølje er i overensstemmelse med Aarhus Universitets strategi og sker inden for rammerne af *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet*.

Initiativer til at afsøge muligheder for at udbyde en ny uddannelse munder ud i en ansøgning udarbejdet af fakultetet, hvis der med udgangspunkt i universitetets samlede uddannelsesportefølje vises et behov. Udgangspunktet for et eventuelt nyt uddannelsesinitiativ er et datagrundlag, der omfatter interne forhold såsom beskrivelse af forskningsmiljø og økonomi og eksterne forhold som eksempelvis den aktuelle beskæftigelsesituation. Datagrundlaget er fundament for udarbejdelse af en ansøgning, hvor der i en fælles skabelon redegøres for en række centrale og sammenlignelige parametre i forhold til kvalitet og relevans. Udarbejdelse af ansøgning forudsætter inddragelse af aftagere.

Forud for ansøgning om prækvalifikation og akkreditering af nye uddannelser og udbud er alle nye initiativer genstand for dialog med henblik på kvalificering først på fakultetet, dernæst i Udvalget for Uddannelse og endelig til godkendelse i universitetsledelsen. På hvert trin kan ansøgningen afvises, eller der kan gives anbefalinger til forbedringer.

De initiativer, der når frem til fremlæggelse for universitetsledelsen og opnår godkendelse, fremsendes til RUVU med henblik på prækvalifikation.

2.4.2 Lukning af uddannelser

Som det er tilfældet med udvikling af nye uddannelser og udbud, er processen for lukning af uddannelser med til at sikre en sammenhæng til strategiske prioriteringer.

Uddannelser lukkes efter anmodning fra den ansvarlige dekan og med rektors godkendelse. Forud for en sådan anmodning inddrages medarbejdere og studerende for at sikre det bedst mulige beslutningsgrundlag. Anmodningen skal indeholde de oplysninger, som Styrelsen for Videregående Uddannelser har brug for i forbindelse med lukning af uddannelser. En anmodning sendes i høring hos Udvalget for Uddannelse, inden den sendes til rektor til behandling.

Ved godkendelse af en anmodning om lukning fortsættes den lokale proces, der sikrer medarbejder- og studenterinvolvering, og der orienteres eksternt til blandt andet Styrelsen for Videregående Uddannelser og Danmarks Akkrediteringsinstitution.

Bestyrelsen orienteres årligt om ændringer i den samlede uddannelsesportefølje.

2.5 KVALITETSPRAKSIS OG DOKUMENTATION

En del af fundamentet for kvalitetsarbejdet er dels en tydelig fordeling af opgaver og ansvar, dels dokumentation af drøftelser og beslutninger.

2.5.1 Kvalitetspraksis

Hvert fakultet og AU Uddannelse har beskrivelser af det lokale kvalitetsarbejde i relation til en række standardprocesser inden for kvalitetsarbejdet. Standardprocesserne sikrer, at der på hvert fakultet og i administrationen er en fælles forståelse af, hvordan *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet* omsættes i praksis i gennemskuelige og relevante arbejdsgange. Fokus er på den lokale organisering af uddannelsesområdet, og funktionsbeskrivelser for de interne og eksterne aktører i kvalitetsorganisationen understøtter en tydelig ansvars- og rollefordeling i det løbende kvalitetsarbejde. I bilag 12 er der links til ansvars- og rollefordelinger, der alle fremgår af universitetets hjemmeside, så de er tilgængelige for alle.

2.5.2 Dokumentation

Et gennemgående element i kvalitetssystemet er en systematisk dokumentation af kvalitetsarbejdet på alle niveauer. Dokumentationen medvirker til at fastholde konkrete beslutninger og ansvarsdeling i relation til opfølgning. Desuden bidrager dokumentationen til at fastholde og udbrede viden om kvalitetsarbejdet på tværs af niveauer, enkeltpersoner og -funktioner i organisationen.

En væsentlig del af det løbende kvalitetsarbejde dokumenteres via den daglige drift i sagsfremstillinger, mødereferater, procesbeskrivelser m.v. I relation til uddannelseskvalitetsprocesserne er der dokumentation som minimum i form af datapakker og selvevalueringsrapporter forud for dialogen, og forankring og opfølgning understøttes af referater og handleplaner.

3 KVALITETSARBEJDET I PRAKSIS

I det følgende præsenteres eksempler på konkret kvalitetsarbejde inden for områderne uddannelsernes videngrundlag, uddannelsernes niveau og indhold samt uddannelsernes relevans.

Eksemplerne illustrerer kvalitetsarbejdet på forskellige uddannelser, fakulteter og organisatoriske niveauer og har til formål at demonstrere, hvordan kvalitetsarbejdet fungerer i praksis.

3.1 UDDANNELSERNES VIDENGRUNDLAG

Forudsætningen for at udbyde stærke faglige uddannelser er, at det bagvedliggende videngrundlag er opdateret og af højest mulige kvalitet. På Aarhus Universitet prioriteres koblingen mellem uddannelserne og fagmiljøets videngrundlag derfor højt, hvad enten der er tale om forskningsbaserede uddannelser på bachelor-, kandidat- og masterniveau eller de øvrige uddannelser, der indgår i universitetets uddannelsesportefølje.

Forskningsbaseret af uddannelserne kendetegnes ved, at uddannelserne tilrettelægges og gennemføres af aktive forskere for at sikre, at undervisningen er baseret på fagområdet mest relevante og nyeste forskning. Derudover skal de studerende have kontakt med de faglige miljøer og derigennem forskning i praksis. Dette skal give de studerende indsigt i den nyeste viden og bibringe dem færdigheder i at forholde sig kritisk og analytisk til nye problemstillinger.

Både *Strategi 2013-2020* og *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet* adresserer sammenhængen mellem forskning og uddannelse som et afgørende element i forhold til universitetets virke. I strategien for 2013-2020 fremhæves stærke forskningsbaserede uddannelser således som én af tre strategiske sigtelinjer, der gives særlig prioritet i strategiperioden. I delpolitik 3 i *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet* uddybes ligeledes indholdet i forskningsbaseret i målsætning 3.3, hvoraf det fremgår, at aktive forskere i videst muligt omfang står for tilrettelæggelse af uddannelser baseret på den mest relevante og nyeste forskning inden for fagområdet.

Politikkens målsætning om forskningsbaseret er omsat i en række fælles rammer, principper og retningslinjer for de enkelte fakulteters praktiske udmøntning af strategien. Det drejer sig blandt andet om:

- Undervisningsportfolio ved ansættelse i videnskabelige stillinger (se bilag 13)
- Principper for sikring af uddannelsernes videngrundlag og anvendelse af eksterne underviserressourcer (se bilag 14)

Kvalitetssikring af videngrundlag for de uddannelser, der ikke er forskningsbaserede, er beskrevet nærmere i afsnit 3.1.2.3.

3.1.1 Grundlag

Uddannelsernes forskningsdækning monitoreres løbende i forbindelse med årlig status og uddannelsesevaluering via indikator 6a (VIP/DVIP-ratio) i datapakkerne, mens opgørelsen af de udviklingsbaserede uddannelsernes videngrundlag monitoreres i indikator 6b efter lokalt fastsatte definitioner. Et eksempel er tandplejeruddannelsen, hvor indikatoren er defineret som andelen af undervisere med et uddannelsesniveau, der ligger højere end det, de underviser på. Det vil sige, den andel af undervisere på tandplejeuddannelsen, der har et uddannelsesniveau over professionsbachelor.

Den fælles dataunderstøttelse af forskningsdækning (indikator 6a) er udviklet og kvalitetssikret i løbet af 2015, og i forlængelse heraf er indikatoren blevet en fast del af datapakkerne til årlig status og uddannelsesevalueringer fra 2016. I 2015 er forskningsdækning håndteret lokalt, og det har fået mest fylde på de uddannelser, hvor der tidligere i forbindelse med uddannelsesakkreditering har været identificeret problemer. På flere uddannelser har drøftelsen af indikator 5a 'Faglig trivsel', der er baseret på Studiemiljøundersøgelsen, omhandlet de studerendes mulighed for at møde forskere, hvilket er et andet aspekt af forskningsdækningen.

De videnskabelige medarbejders forskningsproduktivitet følges på forskellig vis. Den enkelte forsker indtaster sine publikationer i PURE, ligesom publikationslister løbende opdateres til brug i ansøgninger om forskningsmidler eller stillinger. Disse systematiske opgørelser over forskningsproduktivitet giver både forsker og institutleder grundlag for vurdering af den enkelte forskers forskningskvalifikationer, ligesom det danner grundlag for, at institutlederen kan følge instituttets samlede forskningsproduktivitet. På universitets- og fakultetsniveau udgør BFI samt hjemtagning og forbrug af eksterne midler et vigtigt grundlag.

3.1.2 Processer

Uddannelsernes forskningsbaseret afhænger af en række valg, der berører forskellige temaer:

- strategisk fokus på både forskning og uddannelse, som adresseret indledningsvist
- rekruttering og ansættelse, der sikrer videnskabelige medarbejdere med stærke forskningskvalifikationer
- kvalitetssikring af forskning, så den enkelte forskers såvel som det samlede fagmiljøes forskningsproduktion løbende følges
- tilrettelæggelse af undervisning, så den varetages af aktive forskere

- de studerendes møde med forskere og forskning, så de får indsigt i den nyeste viden og færdigheder indenfor forskningsbaserede metoder.

I relation til videngrundlag foretages derudover kvalitetssikring af udviklingsaktiviteter på de øvrige uddannelser, så undervisningen rummer praktiske erfaringer i kombination med teoretisk funderet viden.

Ovenstående valg træffes i en række processer, hvor det er institutleder, der primært er ansvarlig, da kvalitetssikring af videngrundlag er en tæt forankret del af institutlederens personaleledelsesopgave. Processerne er udfoldet herunder.

3.1.2.1 Rekruttering og ansættelse

Forudsætningen for en vellykket integration mellem forskning og uddannelse er, at de relevante forskningsmæssige kompetencer er til stede i fagmiljøet bag en given uddannelse eller et givet undervisningsmodul. Det er derfor afgørende for sikringen af den tilstrækkelige forskningsbaseret uddannelse, at der gennem hele rekrutterings- og ansættelsesprocessen for videnskabelige medarbejdere er fokus på både forsknings- og undervisningskvalifikationer i den givne stilling.

Et eksempel på, hvordan dette sikres, fremgår af *Vejledning til institutlederne på ST om håndtering af ansættelser af fast VIP* (bilag 15). Heri står, at et medlem af instituttets uddannelsesudvalg skal indgå i ansættelsesudvalget ved ansættelse af lektorer og professorer. Desuden er der opsat bedømmelseskriterier, der vedrører forskningsproduktion, -netværk og -ledelse samt undervisning. De øvrige fakulteter har tilsvarende procedurer for rekruttering, bedømmelse og ansættelse, der sikrer vurdering af såvel forsknings- som undervisningskompetencer i processen.

Når det gælder kvalitetssikring af ansøgers pædagogiske og didaktiske kompetencer, har Aarhus Universitet haft retningslinjer for anvendelse af undervisningsportfolio i forbindelse med ansættelse i videnskabelige stillinger siden 2004. Reviderede retningslinjer er godkendt i 2016, og heraf fremgår, at ansøgere skal dokumentere undervisningskvalifikationer i en undervisningsportfolio, der obligatorisk indeholder systematisk beskrivelse og dokumentation af undervisningskvalifikationer. Herudover kan porteføljen indeholde begrundelser for egne undervisningsmæssige valg og resultater.

3.1.2.2 Kvalitetssikring af forskning

Kvalitetssikring af den enkelte forskers forskningsmæssige aktiviteter og udvikling adresseres efter ansættelse i forbindelse med den årlige Medarbejderudviklingssamtale (MUS). Her drøfter medarbejderen og institutlederen blandt andet forskningsproduktion og -udvikling på baggrund af den videnskabelige medarbejders publikationslister og seneste års øvrige forskningsaktiviteter. Det er ligeledes MUS, der fungerer som fast årlig procedure for opfølgning af de videnskabelige medarbejders undervisningsmæssige opgaver og kvalifikationer blandt andet

gennem inddragelse af undervisningsevalueringer. De konkrete samtaler er udviklingsorienterede og giver institutleder mulighed for at iværksætte opfølgende initiativer, hvis der er behov for det.

Et eksempel på en særlig praksis er, at der på Arts er en eksPLICIT og nedskreven forventning om en forskningsproduktion på gennemsnitligt mindst to årlige videnskabelige, fagfællebedømte publikationer eller større arbejder svarende hertil, set over en treårig periode. Forventningen følges op ved et forskningstilsyn, der gennemføres efter en fast procedure for at sikre kvalitet af forskning (bilag 16).

Mens samtalerne – henholdsvis MUS og samtaler relateret til forskningstilsyn – bidrager til kvalitetssikring på individniveau, sikrer den årlige status på kvalitetsarbejdet samt uddannelsesevalueringerne, at der løbende og systematisk skabes overblik over uddannelsernes videngrundlag.

3.1.2.3 Kvalitetssikring af udviklingsaktiviteter på øvrige uddannelser

Aarhus Universitet udbyder en række uddannelser, der er reguleret gennem *Bekendtgørelse af Lov om erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser* og *Lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse*. I disse fastslås det, at uddannelsernes videngrundlag er karakteriseret ved erhvervs- og professionsbaseret samt udviklingsbaseret. Desuden stilles der i lovgrundlaget krav om, at uddannelserne inden for det tekniske og merkantile område indgår i forsknings- og udviklingsaktiviteter i samspil med relevante samarbejdspartner.

Professions- og udviklingsbaseret indebærer, at undervisningsaktiviteterne løbende inddrager et anvendelsesorienteret brancheperspektiv i kombination med teoretisk funderet viden.

Derved præsenteres de studerende for aktuel viden, relevante projektcases osv. Sikring af videngrundlag sker gennem:

- *Ansættelseskriterier*: Her lægges der både vægt på erhvervs- og undervisningserfaring.
- *Allokering af arbejdstid til udviklingsopgaver*: Eksempelvis registreres den tid, som medarbejderne ved Ingeniørhøjskolen, Aarhus Universitet, anvender til deres arbejdsopgaver. Det inkluderer en række udviklingsaktiviteter, som blandt andet omfatter projektarbejde i samarbejde med virksomheder, egen faglig og didaktisk udvikling og udvikling af uddannelsernes indhold. Som en del af projektarbejde indgår forskningsprojekter i samarbejde med Institut for Ingeniørvidenskab og andre forskningsenheder. Direktøren og ledergruppen på Ingeniørhøjskolen, Aarhus Universitet, følger løbende op på arbejdstidsregistreringerne ud fra en målsætning om, at udviklingsopgaver i gennemsnit skal udgøre 20 pct. for underviserstaben tilknyttet diplomingeniøruddannelsen. Opfølgningen sker på årlige møder i ledelseskredsen. Såfremt andelen af udviklingstid ikke når målet om 20 pct., adresserer ledelsen dette via tilførsel/frigørelse af yderligere ressourcer samt tiltag, som kan medvirke til øget eksternt projektsamarbejde. Sidstnævnte kan indgå i MUS.

- *Samspil mellem faste og eksterne undervisere:* Eksterne undervisere fra brancherne tilknyttes som undervisere i afgrænsede perioder for at understøtte uddannelsernes relevans og aktualitet.

Fælles for universitetets erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser er, at de i forlængelse af fusionerne har fået en unik adgang til samarbejde med konkrete forskningsmiljøer gennem den tætte organisatoriske tilknytning af uddannelsen til et forskningsfelt, og at dette har bidraget til yderligere at styrke forskningstilknytningen. Således er Skolen for Klinikassistenter, Tandplejere og Kliniske Tandteknikere (SKT), der både udbyder professionsbachelor-, erhvervs- og akademiuddannelser, med bestyrelsens godkendelse i februar 2016 fusioneret med det tidligere Institut for Odontologi, så de to enheder bliver til Institut for Odontologi og Oral Sundhed. På ingeniørområdet indgår Ingeniørhøjskolen Aarhus Universitet og Institut for Ingeniørvidenskab i et tæt samarbejde om de enkelte fagområder, forskningsprojekter og en fælles studiemodel, der har fokus på at skabe sammenhæng og udvikling på tværs af professionsbachelorer (diplomingeniører) og kandidatuddannelserne (civilingeniører).

HD-uddannelsen har modsat andre diplomuddannelser været forankret på den tidligere Handelshøjskolen i Aarhus og nu, efter fusionen, på Aarhus Universitet. Uddannelsen har derfor i over 50 år været forankret i det tilhørende forskningsmiljø og udviklet sig parallelt med HA-uddannelsen, samtidig med at de praksiserfaringer, som både studerende og undervisere kommer med, har bidraget til udviklingen.

3.1.2.4 Tilrettelæggelse af undervisning

Tilrettelæggelse sker i tæt samspil mellem studieledere eller uddannelsesansvarlige, de ansvarlige studienævn eller uddannelsesudvalg/-nævn samt relevante institutledere eller afdelingsledere. Herved sikres det, at medarbejdere og studerende løbende er i dialog om uddannelsernes sammenhæng og tilrettelæggelse. Studieleder og institutleder samarbejder på tværs af ledelsesstrøg og uddannelsesorganisering, så den faglige kvalitetssikring og -udvikling i studienævn er koordineret med ledelsens ressource- og personalemæssige prioriteringer.

Aarhus Universitet tillægger det stor værdi at sammenkoble forskning og den nyeste viden med gældende praksis i det private og offentlige arbejdsmarked. I tilrettelæggelsen af undervisningen sker det blandt andet ved anvendelse af eksterne, deltidsansatte undervisere i udvalgte dele af undervisningen.

For nogle uddannelser falder en uddannelse sammen med institutrammen, og de udgør den samme enhed. Dette gælder i eksemplet på Institut for Statskundskab, der fremgår herunder. For disse uddannelser varetages fagelementerne af de respektive afdelinger. Andre institutter rummer enten flere uddannelser og fagmiljøer eller bidrager til fælles uddannelser, og så rekvireres medarbejdere som undervisere til de forskellige uddannelser efter nærmere aftale mellem studieleder og institutleder.

Eksemplet herunder illustrerer, hvordan den kvalitative sikring af forskningsbaseret undervisning er sikret i instituttets struktur.

VIDENGRUNDLAG PÅ BACHELOR- OG KANDIDATUDDANNELSEN I STATSKUNDSKAB

Institut for Statskundskab er organiseret i fem afdelinger, der understøtter såvel forskning som undervisning: International Politik, Offentlig Forvaltning, Komparativ Politik, Politisk Teori og Sociologi. Alle medarbejdere er tilknyttet en af disse afdelinger, der mødes regelmæssigt cirka hver 14. dag. Afdelingerne vælger selv en formand, der repræsenterer afdelingen i forskellige beslutningsfora på instituttet.

På afdelingsmøderne diskuterer medarbejderne løbende forskningsrelaterede emner, primært i form af udkast til artikler, bogkapitler mv. Afdelingerne udgør på denne måde enhver medarbejders primære faglige og forskningsmæssige tilknytningspunkt til instituttet. Hver afdeling har samtidig det primære ansvar for at koordinere fagområdet undervisningsudbud, det vil sige at komme med forslag til studieleder og institutleder til bemanding af bacheloruddannelsens grundfag samt at komme med forslag til hvert semesters udbud af politologiske kernefag og seminarer. Afdelingsformændene mødes med studielederen forud for hvert semester og diskuterer bemanding og fagudbud. Studielederen diskuterer behovet for bemanding med institutlederen. Fagudbuddet godkendes af studienævnet.

De primære grundfag på bacheloruddannelsen har altså en kollektiv forsknings-/fagmæssig forankring i en afdeling. Det er således afdelingen og ikke de enkelte undervisere, der har ansvaret for den løbende fagudvikling, herunder at komme med forslag til studienævnet vedrørende justering i pensum og udvikling af fagenes faglige læringsmål og eksamen. Organiseringen betyder yderligere, at der i den daglige praksis er en meget tæt forbindelse mellem medarbejdernes diskussioner af forskning og af uddannelsens fag og undervisning. Der er yderligere etableret tværgående undervisningssektioner, hvor de centrale grundfag, der går på tværs af afdelingerne, diskuteres og udvikles. Der er således også en tværgående sektion for metodeundervisning og politologisk introduktionskursus med medarbejdere fra de involverede afdelinger og med en formand udpeget.

I efteråret 2013 blev der igangsat et større revisionsarbejde af bacheloruddannelsen i statskundskab. Arbejdet tog udgangspunkt i, at de studerende i flere sammenhænge havde udtrykt, at arbejdsbelastningen på 4. og især 5. semester ikke var på højde med belastningen på de første tre semestre af uddannelsen. Herudover havde der været en løbende diskussion i institutledelsen af undervisnings-

evalueringer, hvori der var blevet udtrykt behov for at se på den faglige kobling mellem forskellige semestre og antallet af undervisningstimer.

Emnet blev sat på dagsordenen af studieleder og institutleder på et medarbejderrådsmøde (nu programpanel). Da revisionsarbejdet ville have ressourcemæssige konsekvenser, var oplægget til arbejdet udarbejdet i samarbejde mellem institutleder og studieleder. Studielederen nedsatte efter aftale med institutlederen derefter to udvalg på tværs af afdelingerne, der skulle komme med forslag til nye bachelorfag. Revisionsarbejdet adresserede emner, der løbende havde været diskuteret i studienævnet og i de enkelte afdelinger. Belastning på de enkelte semestre, progression i uddannelsen og sammenhæng mellem de enkelte fag.

Forslagene til nye fag blev både diskuteret på medarbejderrådsmøder og i de enkelte afdelinger med studielederen. Herefter overgik arbejdet til studienævnet, der arbejdede videre med den konkrete studieordningsændring, hvor afdelingerne blev inddraget i forhold til at udarbejde de konkrete fagbeskrivelser og læringsmål af de nye samt de reviderede fag. Studieordningsændringen indebar både revision og flytning af eksisterende fag samt oprettelse af nye fag, hvilket samtidig medførte en forøgelse af udbudte undervisningstimer på 4. og 5. semester.

Den endelige studieordningsændring blev vedtaget i august 2014, og fagene, som følger den nye studieordning, gennemføres for første gang fra foråret 2016 (4. semester). Der vil være særligt fokus på evalueringerne for fagene de kommende semestre, ligesom studielederen er i dialog med de involverede undervisere og afdelinger om, hvorvidt der skal ske yderligere tilpasninger af studieordningen.

3.1.2.5 De studerendes møde med forskning

De studerendes møde med forskning finder sted i forbindelse med de udbudte undervisnings- og eksamensaktiviteter samt den faglige vejledning og feedback fra videnskabelige medarbejdere undervejs i uddannelsen.

Mødet kan i praksis foregå på forskellige måder afhængig af uddannelsens genstandsfelt, forskningsmetoder og -praksis, men på et overordnet niveau skelnes der mellem følgende typer af aktiviteter:

- Fag, hvor de studerende præsenteres for den aktuelle forskning inden for fagområdet
- Metodekurser, hvor de studerende introduceres til og afprøver fagets metoder i praksis gennem eksempelvis cases, komparative analyser, øvelser og databehandling
- Deltagelse i idégenerering, empiriindsamling og laboratorieøvelser i forbindelse med undervisere igangværende forskning

eller i forbindelse med udvikling af egne hypoteser og gennemførelse af egne projekter

- Selvstændig opgaveløsning, hvor den studerende under vejledning arbejder med opstilling af hypotese, kritisk analyse og konklusion gennem anvendelse af fagets metoder og teorier

Universitetets uddannelser er som hovedregel opbygget som en kombination af ovenstående med størst vægt på de introducerende elementer tidligt i uddannelsesforløbet og en gradvis forøgelse af kravene til selvstændighed, kritisk stillingtagen og perspektivering frem mod uddannelsens afslutning.

De særligt kvalificerede og motiverede studerende på enkelte uddannelser på Science & Technology tilbydes desuden talentforløb, hvor de studerende integreres dybere i forskningsaktiviteterne. På medicin- og odontologiuddannelserne er der tilsvarende mulighed for talentfulde studerende at ansøge om optagelse på et forskningsår. Universitetet arbejder på at udbrede talentaktiviteter til flere uddannelser.

3.2 Uddannelsernes niveau og indhold

Kvaliteten af en given uddannelses niveau og indhold afhænger af en række elementer, der tilsammen er med til at sikre, at både uddannelsen som helhed og de enkelte fagelementer har høj kvalitet. Aarhus Universitets arbejde med uddannelsernes niveau og indhold understøttes af flere dele af kvalitetsarbejdet, der er beskrevet i dette afsnit.

Af visionen for uddannelse og læring på Aarhus Universitet, der er den overordnede sigtelinje i *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet*, fremgår blandt andet:

"Undervisningen udvikles til stadighed for at tage højde for de studerendes læringsudbytte, involvering og motivation."

"Det gode studiemiljø er konstant i fokus som et vigtigt element for de studerendes læring."

3.2.1 Grundlag

Som grundlag for det løbende kvalitetsarbejde med uddannelsernes niveau og indhold indgår:

- Kompetenceprofil for uddannelserne
- Kassogrammer med studierne opbygning
- Eksamensstatistikker
- Censorformandsskabsrapporter
- Klagesager
- Årgangstatistikker
- Undervisningsevalueringer
- Studieledertal
- Studiemiljøundersøgelse

Gennem undervisningsevalueringer modtager studienævnet og -ledelse tilbagemeldinger fra de studerende i forhold til de enkelte undervisningsforløb på alle uddannelser. Undervisningsevalueringer er en fast bestanddel af kvalitetsarbejdet og indgår i den løbende udvikling af både uddannelsers og kursers niveau og indhold. Ansvar for undervisningsevalueringer er placeret

hos studienævn og -ledelse, der efter hvert semester drøfter evalueringresultaterne og inddrager disse i det fortløbende kvalitetsarbejde. Undervisningsevalueringer er forankret i kvalitetssystemet gennem fælles rammer for undervisnings-evalueringer (se bilag 17), i det løbende og systematiske evalueringarbejde på studienævnsniveau samt via indikator 4 i de årlige datapakker.

Øvrige centrale indikatorer i forhold til niveau og indhold er fra-fald (indikator 1a og 1b) og studieprogression (indikator 2).

Studieprogression indgår desuden i studieledertal, der foruden studieprogression indeholder fakultetsvise opgørelser af de studerendes resultater i sidste eksamenstermin. Studieledertal er systematisk blevet udsendt halvårligt på hele universitetet siden 2010 med det formål at give studielederne information om, hvordan de studerende klarer sig på deres uddannelser.

Aarhus Universitet har i 2007, 2011 og 2014 gennemført studiemiljøundersøgelser, der foruden det fysiske studiemiljø har adresseret f.eks. faglig og social trivsel samt alignment mellem læringsmål, undervisning og eksamen. Studiemiljøundersøgelsesresultater for faglig og social trivsel indgår som indikator 5a og 5b i datapakker.

3.2.2 Processer

Mens institutleder er den primære ansvarlige for videngrundlag, så er det primært studieleder, der har ansvar for processerne relateret til struktur og indhold. Det sker gennem arbejdet med kvalitet i:

- Studieordning
- Justering og udvikling af undervisning og eksamen
- Pædagogisk og didaktisk kompetenceudvikling
- Ophold uden for Aarhus Universitet
- Faciliteter og ressourcer

3.2.2.1 Studieordning

Den danske kvalifikationsramme, der i forhold til opbygning, niveauer og beskrivelser af læringsudbytte er i overensstemmelse med Bologna-rammen, udgør det formelle grundlag for niveauinddeling af de videregående uddannelser, og Aarhus Universitet har siden dens indførelse arbejdet målrettet og systematisk ud fra kvalifikationsrammens taksonomi.

Som beskrevet indledningsvist i kapitel 2 har implementeringen af Bologna-rammen og siden Aarhus Universitets arbejde frem mod opnåelse af ECTS-label i 2009 ført til harmonisering af rammer for uddannelsesopbygning samt studieordnings- og kursusbeskrivelse.

Brugen af det fælles studieadministrative værktøj EDDI (studieordnings- og kursusgenerator) sikrer, at uddannelsernes kompetencebeskrivelser fremgår af studieordningernes stk. 1.2. og afspejles i de enkelte kursers læringsmål i studieordning og kursuscatalog.

Et grundigt arbejde over mange år medfører således, at studieordningerne udgør et solidt og stabilt fundament for uddannelsesniveau og indhold. Når der opstår behov for og ønske om studieordningsændringer, tilrettelægges en proces med mulighed for inddragelse af relevante interne og eksterne interessenter, og der planlægges opfølgning på implementering af justeringerne i studieordningen. Det er illustreret med et eksempel herunder.

NY STUDIEORDNING FOR DEN SUNDHEDSFAGLIGE KANDIDATUDDANNELSE

Som et led i det systematiske kvalitetsarbejde på Health sker revision og udvikling af studieordninger efter en fælles procedure for revision af uddannelser på fakultetet (bilag 18). Af denne fremgår det, hvorledes studienævne forventes at arbejde med kompetenceprofil på uddannelsesniveau og i forbindelse med de enkelte kursers formål, læringsmål, udprøvning og læringsaktiviteter. I forlængelse heraf overdrages det samlede forslag til uddannelsesadministrationen på Health, der dels foretager legalitetstjek af det fremsendte forslag, dels iværksætter høringsprocessen blandt relevante aftagere og censorkorps, mens den endelige studieordning godkendes af prodekanen for uddannelse.

Denne systematiske tilgang til studieordningsarbejdet sikrer ensartethed på tværs af fakultetets uddannelser, ligesom det processuelt understøtter de mange faser af studieordningsrevisionen, herunder en klarhed omkring roller og ansvar i processen.

Som et konkret eksempel på fakultetets studieordningsarbejde kan nævnes processen i forbindelse med en ny studieordning for den sundhedsfaglige kandidatuddannelse.

Processen frem mod en ny studieordning blev konkret initieret af den politiske beslutning om bortfald af muligheden for at udbyde suppleringsuddannelse. Derfor var der behov for at justere selve uddannelsen med henblik på at tage højde for den fremtidige direkte overgang fra professionsbachelor-niveauet til kandidatniveau.

I samme omgang ønskede fakultetet at udvikle den sundhedsfaglige kandidatuddannelse gennem etablering af en ny linje i rehabilitering, som en undersøgelse blandt aftagere havde afdækket en stor efterspørgsel efter.

Initialt blev grundlaget for rehabiliteringslinjen udviklet i tæt dialog med interessenterne, ligesom der var blevet gennemført behovsanalyser.

Til at forstå det konkrete arbejde med at udvikle den nye studieordning blev der under studienævnet nedsat en arbejdsgruppe. I arbejdsgruppen var der repræsentanter bredt fra de kliniske fagmiljøer. Fakultetets universitetspædagogiske enhed, CESU, arrangerede workshops i forbindelse med arbejdsgruppernes udvikling af læringsmål og prøver. Endelig blev udkastet til den nye studieordning drøftet med aftagerpanelet i 2013, mens prodekanen for uddannelse forestod den endelige godkendelse af den nye studieordning på delegation fra dekanen. Studieadministrationen understøttede hele processen, herunder sekretariatsbetjening af arbejdsgruppen.

Studienævnet følger implementering af den nye studieordning nøje som en integreret del af nævnets overordnede forpligtigelse til sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelsen. Senest har studieleder gennemført en evaluering af 1. semester, hvor den sundhedsfaglige kandidatuddannelse har et fælles metodespor med kandidatuddannelsen i optometri og kandidatuddannelsen i sygepleje. Endvidere gennemføres aktuelt en frafaldsanalyse, og evalueringsresultaterne fra undervisning på 1. semester på den nye studieordning afventes med henblik på yderligere drøftelse i studienævnet af kvaliteten i den nye ordning. Herudover planlægges et nyt møde i aftagerpanelet, hvor erfaringer med den nye studieordning vil være på dagsordenen.

Der er etableret et netværk blandt studieledere på de sundhedsfaglige kandidatuddannelser i Danmark, og på seneste møde blev udvekslet erfaringer mellem uddannelsesstederne og konsekvenserne af bortfald af suppleringsmuligheden og de nye studieordninger, der efterfølgende er blevet godkendt.

3.2.2.2 Justering og udvikling af undervisning og eksamen

Via studiemiljøundersøgelse og undervisningsevalueringer indsamles viden om de studerendes oplevede sammenhæng mellem undervisning, eksamen og de tilknyttede læringsmål. Disse suppleres af en løbende opfølgning på eksamensstatistikker og samarbejde med censorkorps og -formandskab, hvorved resultaterne løbende monitoreres i de enkelte studienævne.

En central opgave for studienævnet er at godkende plan for tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen. Studienævnetes drøftelse og godkendelse af pensum, kursusudbud og eksamensformer er vigtige elementer i kvalitetsarbejdet.

Erfarings- og videndeling på tværs af studienævne og -ledere er med til at udvikle og understøtte kvalitetsarbejdet, da best practice derved kan være afsat til justering og udvikling af undervisning og uddannelse hos andre. På universitetsniveau

sker det blandt andet i studielederforum, hvor eksamenssnyd og -plagiering som eksempel har været tema til et af møderne i 2015. På mødet blev først de formelle sider af tilrettelæggelse og gennemførelse af eksaminer drøftet, og emnet blev dernæst adresseret ud fra et lærings- og udviklingsorienteret perspektiv. På fakultetsniveau er der tilsvarende tværgående drøftelser. F.eks. har Health i kredsen af studieledere analyseret variation i eksamensformer på tværs af uddannelser.

De enkelte undervisere justerer og udvikler løbende deres undervisning, så ny faglig viden såvel som nye undervisningsformer indarbejdes. Der sker således til stadighed justering og udvikling af undervisning og eksamen på initiativ af de enkelte undervisere. Derudover kan der på foranledning af undervisningsevaluering, eksamensresultater eller andet vise sig et behov for justering og udvikling, hvor det er f.eks. er studieleder, der tager initiativ, hvilket illustreres med eksemplet herefter. Årlig status og uddannelsesevaluering er oplagte anledninger – som supplement til det løbende kvalitetsarbejde i studienævnet – til at opfange og adressere sådanne behov for justering og udvikling af undervisning og eksamen.

OMLÆGNING AF UNDERVISNINGEN I CALCULUS PÅ SCIENCE & TECHNOLOGY

I alle naturvidenskabelige bacheloruddannelser indgår en række støttefag, herunder matematikkurset calculus. Undervisningsevalueringer og eksamensstatistik pegede på et behov for at målrette og skræddersy støttefagsundervisningen, så den oplevedes som mere relevant af de studerende. På den baggrund tog institutleder, uddannelsesansvarlig for matematik og studieleder i 2013 initiativ til at transformere calculus-kurset med to formål:

- At understøtte en højere studieintensitet ved at skabe en digital platform og kultur for løbende færdighedstræning inden for matematik
- At frigøre ressourcer inden for kurset til mere målrettet og skræddersyet matematikundervisning, så støttefagets relevans tydeliggøres for de studerende.

Forelæsningerne i calculus er således blevet omlagt til online videopræsentationer. Frem for to forelæsninger i syv uger er undervisningen omlagt til 14 læringsstier med op til 12 webcasts og 16 tilhørende øvelser. Online-præsentationerne forbereder og kvalificerer således de studerendes møde med underviseren ved forelæsningerne. Dertil kommer omlægning af MatematikLaboratorium, der er bemandet af videnskabelige medarbejdere, og det gamificerede quiz-system Sci2u. Projektet blev igangsat som pilotprojekt for en afgrænset gruppe af studerende og blev på baggrund af erfaringerne rullet fuldt ud for alle studerende i 2015.

Der følges systematisk op på de studerendes eksamensresultater, de studerendes tilfredshed med calculus-undervisningen og de studerendes brug af online øvelser. På alle tre parametre er der sket en forbedring: De studerende lærer kort sagt mere matematik, de synes bedre om undervisningsformen, og de klarer sig bedre til eksamen.

Erfaringerne fra calculus har dannet grundlag for udviklingen af en pædagogisk model for systematisk brug af teknologi i undervisningen. I skrivende stund har modellen været brugt til omlægning (og forbedring) af ti andre kurser på Science & Technology og to hele uddannelser ved hjælp af educational it. Yderligere ti kurser forventes omlagt i 2016.

Endvidere er kursusister på adjunktprædagogikum siden 2013 blevet introduceret til undervisningsformen samt den bagvedliggende model.

3.2.2.3 Pædagogisk og didaktisk kompetenceudvikling

En afgørende forudsætning for at fastholde en høj uddannelses kvalitet er undervisernes evner til og forudsætninger for at omsætte det faglige stof i meningsfulde læringsammenhænge. For at sikre dette har universitetet fælles principper for pædagogisk og didaktisk kompetenceudvikling, der dels beskriver indsatser og aktivitetstyper på henholdsvis individ- og organisationsniveau, dels placerer et tydeligt ledelsesansvar for gennemførelsen af disse (se bilag 19).

Adjunktkurser er en central del af arbejdet med kompetenceudvikling på individniveau. De fire universitetspædagogiske centre har igennem 25 år samarbejdet om at udbyde adjunktkurser med fokus på læringsteori, undervisningsformer, planlægning af undervisningsforløb og brug af digitale undervisningsredskaber. Kurserne afholdes både på dansk og engelsk og gennemføres årligt af cirka 140 adjunker og postdocs. Dertil kommer en række andre fakultetsspecifikke og efterspørgselsdrevne kurser målrettet forskellige grupper af medarbejdere. Det omfatter blandt andet vejledningskurser, kurser i blended learning samt kurser i brug af digitale medier i undervisningen.

Seneste skud på stammen er udvikling af et fælles introduktionsmodul, der tilbydes til alle nye undervisere på universitetet, herunder både deltidsansatte, videnskabelige medarbejdere og studenterundervisere. Modulet udvikles og afprøves i 2016.

3.2.2.4 Ophold uden for Aarhus Universitet

En mindre del af uddannelsesaktiviteterne finder sted uden for institutionens almindelige rammer. Det gælder eksempelvis udvekslingsophold ved andre universiteter, praktik- og kliniske ophold samt projektorienterede forløb i ind- og udland.

Kvalitetssikringen af udvekslingsophold finder sted på to niveauer – et fagligt og et institutionelt.

På det faglige niveau er det studienævnet, der – med udgangspunkt i studieordningens læringsmål – har ansvar for en faglig vurdering af, hvorvidt elementer fra andre institutioner er på et relevant fagligt niveau og har en indholdsmæssig sammenhæng til den studerendes uddannelse.

På institutionelt niveau sikres kvaliteten gennem formaliserede samarbejder med strategiske partneruniversiteter og udvekslingsaftaler under Erasmussamarbejdet og øvrige netværk. Disse har karakter af en gensidig anerkendelse af niveau og kvalitet institutionerne imellem og giver vished for, at den undervisning, der tilbydes de studerende, er af den nødvendige kvalitet i forhold til uddannelsesniveaet.

Processerne omkring projektorienterede forløb samt praktik- og kliniske ophold er lokalt forankrede, da kvalitetssikringen er nært knyttet til de respektive faglighedens typiske aftagerinstitutioner og samarbejdspartnere samt karakteren af den opgaveløsning, den studerende indgår i under forløbet. Indholdet af de enkelte projektorienterede forløb aftales nærmere gennem indgåelse af kontrakter mellem vejleder, studerende og værtspart og afsluttes med en udprøvning gennem hvilken det sikres, at forløbet har været på et relevant fagligt niveau.

Med henblik på at forbedre kvalitetssikringen yderligere har Udvalget for Uddannelse nedsat en arbejdsgruppe, der har til formål at beskrive og formulere en best practice i forhold til tværgående kvalitetssikringsmekanismer af området. I 2016 har Udvalget for Uddannelse desuden prioriteret strategiske midler til en forundersøgelse af mulighederne for at systemunderstøtte kvalitetssikring af praktik og projektorienterede forløb.

På en række af de professions- og udviklingsbaserede uddannelser indgår obligatoriske praktikophold. Herunder er beskrevet, hvordan disse kvalitetssikres på Ingeniørhøjskolen, Aarhus Universitet.

KVALITETSSIKRING AF PRAKTIKOPHOLD PÅ INGENIØRHØJSKOLEN

Som led i diplomingeniøruddannelserne indgår et obligatorisk praktikophold af et semesters varighed. Direktøren ved Ingeniørhøjskolen, Aarhus Universitet har ansvar for at sikre, at alle studerende har mulighed for at aflægge et relevant praktikophold af høj kvalitet. I praksis er koordineringen med praktikvirksomheder og studerende uddelegeret til en række praktikkoordinatorer, som er fastansatte undervisere.

Kvalitetssikring og koordinering af et praktikforløb gennemløber disse trin:

Praktikopslag

Praktikkoordinatorerne vedligeholder og publicerer en liste over tilgængelige praktikpladser. De studerende har ansvaret for at søge om praktikplads og orientere praktikkoordinatoren herom.

Fokusrapport og virksomhedsbesøg

I forbindelse med praktikopholdet skal praktikanten udfærdige to rapporter – fokusrapport og praktikrapport.

Fokusrapport fremsendes til praktikvejleder senest tre uger inde i opholdet og skal indeholde en uddannelsesplan, der beskriver forventede arbejdsopgaver i praktikperioden. Planen indeholder en foreløbig liste over ingeniørrelevante arbejdsfunktioner og opgaver samt en beskrivelse af, hvordan variation og progression i arbejdet sikres gennem mindst fem fokuspunkter, der skal tage udgangspunkt i praktikvirksomheden, egne arbejdsopgaver og egen studietituation.

Efter aflevering af fokusrapport besøger praktikvejlederen den studerende og virksomhedens praktikansvarlige. På mødet drøftes arbejdsopgaver, arbejdsforhold mv. Desuden skal praktikanten sammen med praktikvejleder diskutere uddannelsesplan og fokuspunkter.

Praktikrapport og evaluering

I løbet af praktikopholdets sidste måned udarbejder den studerende en praktikrapport, der skal indeholde resumé, virksomhedsanalyse samt konklusion. Rapporten læses af den studerendes daglige leder på praktikstedet, inden den fremsendes til praktikvejleder.

Rapporten gøres tilgængelig for de øvrige studerende på studieretningen til inspiration og danner desuden baggrund for en afsluttende samtale mellem den studerende og praktikvejleder. Denne tager udgangspunkt i både fokus- og praktikrapport og har til formål at evaluere hele praktikforløbet samt sætte dette i relation til det videre studium.

Godkendelse

Den endelige godkendelse af praktikopholdet baserer sig på:

- Attest for gennemført praktik, underskrevet af praktikvirksomheden
- Fokusrapport
- Praktikrapport.

Processerne understøttes undervejs af fælles skabeloner og retningslinjer for både studerende og praktiksted.

Opfølgning

De erfaringer, som opsamles af praktikvirksomhedernes og Ingeniørhøjskolen, Aarhus Universitet, drøftes overordnet i regi af aftagerpanelerne og konkret via opfølgning på gennemførte praktikforløb. I begge tilfælde kan virksomhederne give feedback på uddannelsernes kompetenceprofil og på samarbejdet med Ingeniørhøjskolen, Aarhus Universitet, der samtidig har mulighed for at afstemme forventninger til antal praktikpladser og praktikforløbenes indhold. Det er direktørens ansvar, at identificerede problemer og udviklingsideer adresseres i dialogen med praktikvirksomheder.

3.2.2.5 Faciliteter og ressourcer

I forlængelse af studiemiljøundersøgelserne følges der systematisk op på resultaterne både centralt og lokalt. Der har været afsat centrale midler til at understøtte tiltag til forbedring af studiemiljøet, heraf midler målrettet det fysiske studiemiljø. Der er således løbende iværksat en række projekter, der har forbedret eksisterende og skabt flere læse- såvel som gruppearbejdspladser.

Et konkret eksempel er Health, der i forlængelse af Studiemiljøundersøgelsen i 2011 udarbejdede et koncept for det fysiske studiemiljø på fakultetet og lagde en strategi for at understøtte studiemiljøet såvel uddannelsesnært som på tværs af uddannelser. I forlængelse heraf er f.eks. gennemført to projekter:

- Etablering af flere og bedre læse- og gruppearbejdspladser i Victor Albeck bygningen i samarbejde med Statsbiblioteket, hvilket forbedrer studiemiljøet, hvor uddannelserne kan mødes på tværs.
- Etablering af fysiske rammer for læse- og gruppearbejde for de studerende på den nyoprettede uddannelse i folkesundhedsvidenskab, hvilket forbedrer det uddannelsesnære studiemiljø.

Derudover er der det løbende arbejde med faciliteter og ressourcer, hvor bygnings- og biblioteksadministration er centrale.

Bygningsadministrationen arbejder efter en samlet plan for drift og vedligeholdelse, hvori indgår auditorier, undervisningslokaler, læsepladser og opholdsarealer. Desuden står bygningsadministrationen til rådighed med arkitektbistand til nye ønsker til studiemiljøet fra studerende og institutter, hvilket i 2015 til eksempel blev benyttet i forbindelse med renovering af Nobelbiblioteket. Endelig understøtter og sikrer bygningsadministrationen de aktiviteter og kulturarrangementer, de studerende etablerer i Universitetsparken og øvrige fællesarealer i og uden for universitetets bygninger.

I 2015 prioriterede universitetsledelsen midler til en gennemgribende reovering af AV udstyret i de større auditorier for at forbedre mulighederne for anvendelse af digitale platforme i undervisningen.

Biblioteksadministrationen understøtter studiemiljøet ved at stille over 2000 læsepladser til rådighed døgnet rundt 15 forskellige steder på universitetet. Arbejdspladserne suppleres af en række services fra klassisk bog- og tidsskriftsudlån og søgevejledning til ét sammenhængende printsystem.

Såvel bygnings- som biblioteksadministration er involveret i den arbejdsgruppe, Udvalget for Uddannelse etablerede 2015, og som i 2016 barsler med anbefalinger til det fysiske studiemiljø.

3.3 Uddannelsernes relevans

Universitetet uddanner dimittender til det regionale, nationale og internationale arbejdsmarked og har som mål i *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet*, at uddannelser, der er gennemført på universitetet, skal give mulighed for attraktive jobs og karrierer. Således står spørgsmålet om uddannelsernes relevans centralt i kvalitetsarbejdet og er medtænkt fra rekruttering af nye studerende over den løbende udvikling af uddannelsernes niveau og indhold til samarbejdet med de færdige dimittender og alumner.

En af de strategiske målsætninger i Strategi 2013-2020 er at 'ud-danne dimittender med stærke kompetencer', hvilket understøttes af delpolitik 5 i *Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet* vedrørende 'Uddannelsernes relation til arbejdsmarkedet'.

3.3.1 Grundlag

Aarhus Universitets beskæftigelsesundersøgelse gennemføres blandt dimittender, der har afsluttet en ordinær uddannelse eller en ph.d. uddannelse henholdsvis et og fem år forud for undersøgelsens gennemførelse. Gennem undersøgelsen modtager universitetet en lang række informationer om dimittendernes beskæftigelsessituation, jobudvikling, branchetilknytning m.v. Informationerne bruges til en løbende monitorering af de enkelte uddannelsers faglige profil og erhvervsrigte sammenlignet med dimittendernes faktiske arbejdsmarkedstilknytning og -historik.

I undersøgelsen stilles desuden spørgsmål til forholdet mellem de opnåede kompetencer på uddannelsen og dimittendernes oplevelse af, hvilke kompetencer der efterspørges fra aftager-side i deres arbejdsliv. Resultaterne heraf omsættes i såkaldte kompetencekort, der synliggør forholdet mellem de opnåede og efterspurgte kompetencer.

Figur 7 er indsat som et eksempel på kompetencekortet for kandidatuddannelsen i biologi i det format, kompetencekortene har fra 2016.

Beskæftigelsesundersøgelsen og de væsentligste resultater herfra offentliggøres på universitets- og fakultetsniveau. Resultaterne distribueres endvidere på uddannelsesniveau til studienævn og -ledelse til brug for kvalitetsarbejdet på de enkelte uddannelser.

Som supplement til den interne beskæftigelsesundersøgelse har Aarhus Universitet indarbejdet de ministerielt udarbejdede ledighedsgrader for 4.-7. kvartal i kvalitetssystemet. Tallene fra disse indgår som indikator 8 i datapakkerne.

3.3.2 Processer

En af topprioriteterne for Udvalget for Uddannelse er at skabe bedre match *ud*, det vil sige at optimere matchet mellem dimittender og arbejdsmarked. Processerne, der understøtter dette, sker i samarbejde mellem ledelsesstreng og uddannelsesorganisering med inddragelse af såvel dimittender som aftagere.

En anden topprioritet er et bedre match *ind*, det vil sige at optimere matchet mellem studerende og uddannelse. Der er i processen valgt tre kodeord for rekruttering – faglighed, fællesskab og fremtid – og i forlængelse heraf er der arbejdet med, hvordan jobmulighederne efter studiet integreres allerede i den studerendes uddannelsesvalg. Det understøttes blandt andet ved, at karrierecentre deltager i uddannelsesmesser, og ved, at de tre kodeord har dannet grundlag for tilrettelæggelse af rekrutteringskampagneaktiviteter. Kvalitetsarbejdet med uddannelsernes relevans starter således ved rekruttering.

Arbejdet med relevans understøttes af flere dele af kvalitetsarbejdet. Det drejer sig i særlig grad om:

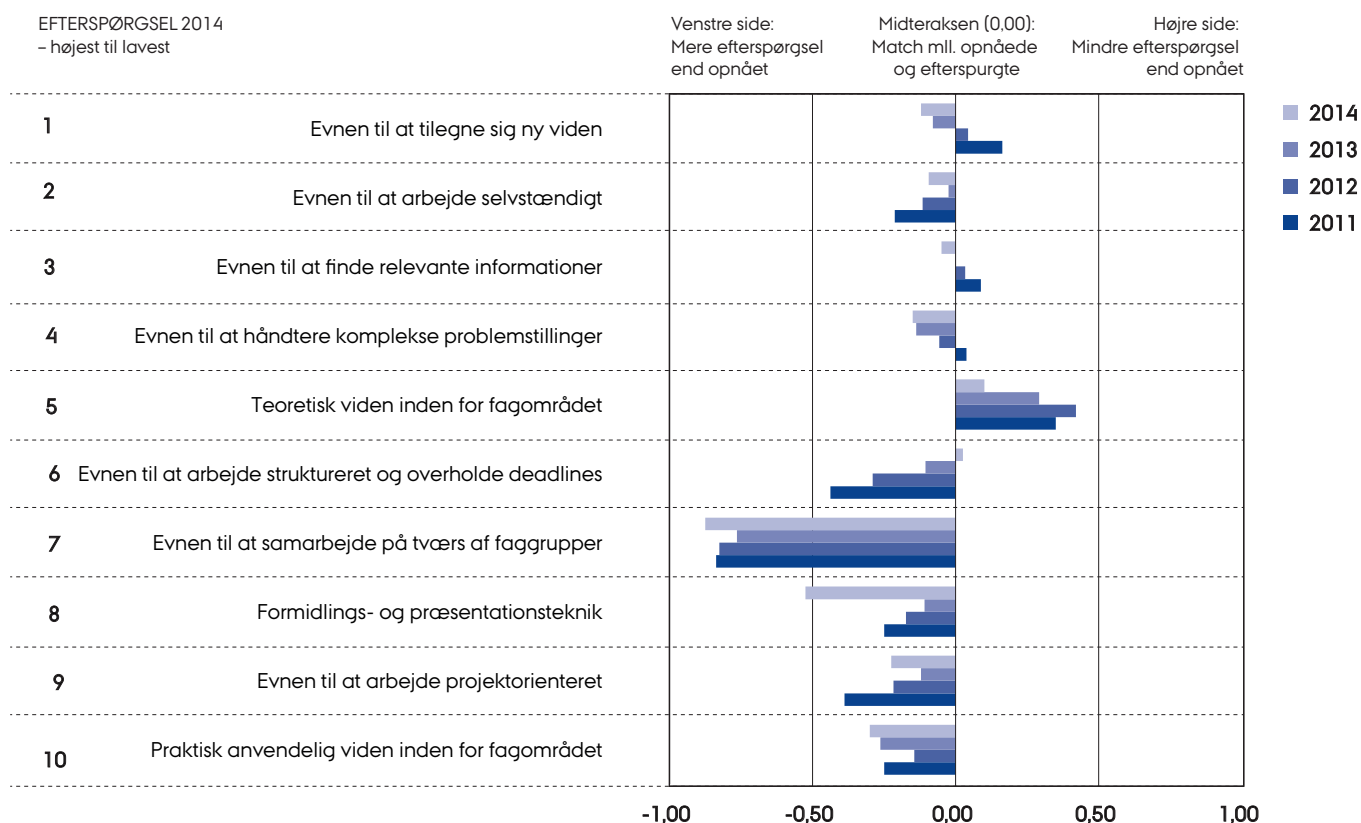
- Samarbejde med aftagere og aftagerpaneler
- Samarbejde med alumner og dimittender
- Studenterrettet karriere- og erhvervsvejledning gennem uddannelsesforløbet.

3.3.2.1 Aftagere og aftagerpaneler

Aftagerpanelerne indgår i en løbende dialog med fagmiljøerne. På tværs af universitetet spiller panelerne desuden en væsentlig rolle i forbindelse med udvikling af nye uddannelser og udbud. Her indgår de som dialogpartnere i de tidlige overvejelser om etablering af nye initiativer, ligesom paneldeltagerne i vid udstrækning er medspillere i de behovsvurderinger, som er en forudsætning for intern godkendelse af nye uddannelsesinitiativer. I forbindelse med sidstnævnte kan panelerne indgå som respondenter i aftagerundersøgelser såvel som behovsundersøgelser. Panelmedlemmer bidrager ligeledes med kvalificering af, hvilke aftagerområder der er relevante at inkludere i en specifik undersøgelse; samt med viden om udviklingstendenser og -perspektiver på arbejdsmarkedet, som uddannelserne bør tage højde for i deres løbende udviklingsarbejde. Samtidig inddrages aftagerpanelet (eller dele heraf) fremadrettet som fast høringspart i forbindelse med uddannelsesevalueringer.

FIGUR 7: KOMPETENCEKORT, BIOLOGI*

Biologi, kandidat: Dimitendtype: 1 år og 5 år

	2011	2012	2013	2014
Gennemsnitlige antal besvarelser for spørgsmål vedr. opnåede kompetencer	80	69	51	40
Gennemsnitlige antal besvarelser for spørgsmål vedr. efterspurgte kompetencer	80	69	53	40

* Dimittenderne bliver i beskæftigelsesundersøgelsen spurgt om, hvorvidt de har opnået en række kvalifikationer og kompetencer i løbet af deres uddannelse, og i hvilken grad de efterfølgende har oplevet at skulle gøre brug af disse i deres arbejde, altså hvor efterspurgt kompetencerne er.

Det fremstilles i en graf, hvor forskellen mellem de opnåede kompetencer i løbet af uddannelsen og de oplevede efterspurgte kompetencer afbildes som en afvigelse fra en midterlinje for hver kompetence.

Et eksempel er 'Evnen til at håndtere komplekse problemstillinger' i 2014, hvor gennemsnittet for opnåelse af kompetencen er 3,53, og gennemsnittet for graden af efterspørgsel efter kompetencen er 3,68.

Forskellen på -0,15 betyder, at dimittenderne oplever en anelse større behov end det, de har opnået gennem uddannelsen i forhold til evnen til at håndtere komplekse problemstillinger.

Den grafiske fremstilling viser således, i hvilken grad kandidaterne oplever et match mellem disse behov for kompetencerne, og de opnåede gennem uddannelsen. Det vil sige:

- Jo tættere på midterlinjen i grafen (0,00), jo bedre match.
- Venstre side med minustal: mere efterspørgsel end opnået
- Højre side med plustal: mindre efterspørgsel end opnået

3.3.2.2 Samarbejde med alumner og dimittender

De mange dimittender, som Aarhus Universitet løbende sender ud på det danske og internationale arbejdsmarked, udgør en central adgang til viden om arbejdsmarkedets udvikling og behov. Gennem deres tilknytning til et bredt udsnit af sektorer og brancher udgør dimittenderne et værdifuldt grundlag for viden i forbindelse med uddannelsesudviklingen. Det sker dels gennem den allerede beskrevne beskæftigelsesundersøgelse, dels gennem aktiv inddragelse af dimittender og alumner i forbindelse med undervisning, udvikling af de enkelte uddannelser samt den løbende sammensætning af universitetets uddannelsesportefølje.

AU Alumni vedligeholder en alumnedatabase, der giver fagmiljøerne adgang til kontaktoplysninger på mere end 25.000 alumner fordelt på uddannelser. Dermed skabes basis for inddragelse af alumner i eksempelvis karrierevejledning, gæsteforelæsnings-er, aftagerhøringer m.v. på uddannelsesniveau.

Til at illustrere det kvalitetsarbejde, der vedrører uddannelsernes relevans, er profilfag på Arts gengivet som et eksempel på inddragelse af såvel aftagere som dimittender.

PROFILFAG PÅ ARTS SOM DEL AF DET LØBENDE ARBEJDE MED DIMITTENDERNES BESKÆFTIGELSESMULIGHEDER

Siden 2003 har Arts (dengang i regi af Det Humanistiske Fakultet og Det Teologiske Fakultet) haft systematisk fokus på uddannelsernes relevans og dimittendernes beskæftigelsesmuligheder. Indsatsen har tre ben:

- a) Beskæftigelsesundersøgelser
- b) Karrierevejledning
- c) Curriculumudvikling

I 2006 tog Det Humanistiske Fakultet på Aarhus Universitet initiativ til en landsdækkende humanistundersøgelse. Initiativet udsprang dels af et behov for at indrette de humanistiske uddannelser på andre arbejdsmarkeder, dels af et ønske om at gøre noget ved overgangsledigheden. Humanistundersøgelsen 2007 inddrog alle landets humanistiske fakulteter og resulterede blandt andet i en kortlægning af, hvilke brancher humanister fandt beskæftigelse inden for. Resultaterne var i nogen grad overraskende – herunder at cirka 50 pct. af dimittenderne fandt beskæftigelse i det private erhvervsliv, samt at humanister fra forskellige uddannelsesretninger i høj grad fandt jobs inden for de samme brancher. Humanistundersøgelsen 2007 var en del af inspirationsgrundlaget for den efterfølgende udvikling af Aarhus Universitetets generelle beskæftigelsesundersøgelse.

Analysen af humanisternes beskæftigelse resulterede i identifikationen af fem distinkte karriereveje for hovedpar-

ten af dimittenderne. Gennem et længerevarende arbejde med aftagere i 2008-2009, blandt andet gennem dialog med fakultetets aftagerpaneler, blev resultatet en helt ny studiestruktur for kandidatuddannelserne på Det Humanistiske Fakultet (senere Arts). Fakultetet indførte derfor i 2010 såkaldte 'profilfag' på kandidatuddannelsernes 3. semester i overensstemmelse med de fem identificerede karriereveje:

- Underviserprofil
- Analyse- og konsulentprofil
- Kommunikationsprofil
- Kulturformidlingsprofil
- Organisations- og entreprenørskabsprofil

Den bærende idé i profilfaget er, at alle humanistiske kandidater med enkelte undtagelser – uanset uddannelsesretning – skal have en arbejdsmarkedstuning i deres uddannelse. Profilfagene udgør 30 ECTS placeret på kandidatuddannelsens 3. semester og er obligatoriske for alle studerende på Arts, som ikke aflægger et projektorienteret forløb eller inkorporerer et udlandsophold. Siden lanceringen af profilfagene har Arts arbejdet kontinuerligt med at sikre og udvikle kvaliteten i alle de udbudte profilfag – med særligt fokus på faglig forankring (samspil mellem forskning og undervisning, undervisningsformer og progression mellem kernefaglighed og profilfag) samt relevans.

Eksempelvis er Underviserprofilfaget i 2014 blevet justeret. Evalueringer og tilbagemeldinger fra praktikværter og aftagere viste, at der var for lidt fokus på de fagdidaktiske og kernefaglige elementer og for meget fokus på mere generiske didaktiske elementer. Der blev derfor udviklet en række fagdidaktiske specialiseringer, og gymnasiepraktikken i forløbet blev knyttet til de kernefaglige miljøer i form af vejledning og eksamination af praktikopgaver af videnskabelige medarbejdere fra de enkelte uddannelser. Fagdidaktik og gymnasiepraktik er nu dele af det samme forløb på 20 ECTS, som suppleres af et valgfag fra et særligt profilvalgfagskatalog.

Ligeledes har Institut for Kultur og Kommunikation fået input fra aftagerne til en ændring af rammerne for projektorienterede forløb. Både aftagere og de studerende har været udfordret af relativt løse rammer for projektorienterede forløb. Denne problematik er adresseret, og de studerende tilbyder nu individuelt eller i grupper at løse en konkret opgave eller problemstilling for en virksomhed eller organisation. Fordele ved denne tilgang er, at vejledere i langt højere grad kan indgå i en dialog med både de studerende og virksomheden om de studerendes læring. Samtidig modvirker det tendensen til, at projektorienterede forløb bliver for udstrakte i tid, og bidrager dermed til, at de studerende bliver færdige med deres uddannelser i tide. Rammerne for de projektorienterede forløb minder om en Case Competition, uden konkurrenceelemen-

tet og med et større fokus på læring. Det er desuden muligt at gennemføre et projektorienteret forløb uden et stort organisatorisk set-up og over en længere periode (typisk 1-3 måneder). De nye rammer er gældende fra efteråret 2016.

Grundtanken med profilfagene fra 2010, at styrke uddannelsernes relevans, er bibeholdt gennem de justeringer, som over årene er foretaget i dialog mellem universitet, aftagere og studerende.

3.3.2.3 Studenterrettet karriere- og erhvervsvejledning

Det er et centralt element i kvalitetsarbejdet, at uddannelsernes relevans løbende og systematisk indgår i arbejdet med fagudvikling og uddannelsesstilrettelæggelse.

Aarhus Universitet prioriterer imidlertid også at understøtte den enkelte studerendes egne muligheder for at forberede sig bedst muligt på overgangen fra studie- til arbejdsliv. Prioriteringen er blandt andet omsat i Studie- og Karrierevejledningsstrategi 2014-2020 (bilag 20). Gennem denne sikres det, at de studerende i forbindelse med uddannelsesvalg – både før og i løbet af studiet – mødes med relevant information om beskæftigelsesmuligheder, udviklingstendenser på arbejdsmarkedet og potentielle konsekvenser og perspektiver i relation til deres valg undervejs i uddannelsen. Denne information stilles til rådighed online og via individuelle studie- og karrierevejledningssamtaler, samt kurser og en lang række karriereevents og -messer i de to karrierecentre på henholdsvis Arts og Aarhus BSS.

For studerende, som ønsker at forfølge en karrierevej som iværksætter, har Studentervæksthus Aarhus en lang række tilbud omkring netværksdannelse, iværksætterworkshops, praktisk støtte og rådgivning i forbindelse med opstart af egen virksomhed samt muligheden for at indgå i et dynamisk og vækstorienteret miljø, der foruden medstuderende også inkluderer en række allerede etablerede virksomheder. Aktiviteterne under studentervæksthuset tager udgangspunkt i de studerendes faglighed og bidrager således til koblingen mellem uddannelse og arbejdsmarked. Der eksisterer desuden mere fagspecifikke incubator-tiltag på ingeniørområdet og it-området samt på campus i Herning.

3.4 Uddannelsernes kvalitet

I dette kapitel er kvalitetsarbejdet i praksis beskrevet i relation til de tre kriterier, der fremgår af *Vejledning om institutionsakkreditering*. Til at illustrere kvalitetsarbejdet er gengivet konkrete eksempler fra praksis i relation til de enkelte kriterier. Som afslutning på kapitlet er herunder et eksempel, der illustrerer, at der også er situationer, hvor der er behov for at arbejde med kvalitet på tværs af de tre kriterier.

HÅNDTERING AF KVALITETSUDFORDRINGER PÅ DE ERHVERVSSPROGLIGE UDDANNELSER

Der er i forbindelse med uddannelsesakkrediteringerne af bacheloruddannelserne i international virksomhedskommunikation og cand.ling.merc.-uddannelserne i de fire hovedsprog blevet identificeret en række kvalitetsudfordringer. For bacheloruddannelserne har udfordringen især omhandlet forskningsdækning og for kandidatuddannelserne sammenhæng mellem læringsmål og kompetenceprofil. Der er på instituttet, i studienævnet og i fagmiljøerne blevet arbejdet indgående med at øge forskningsdækning, blandt andet ved omlægning af undervisningens tilrettelæggelse og ved indførelse af nye undervisningsformer, og der er indført nye studieordninger i 2014 for bacheloruddannelserne og i 2015 for cand.ling.merc.-uddannelserne.

I perioden 2011-2015 er fire ud af 15 bacheloruddannelser i international virksomhedskommunikation desuden blevet lukket som konsekvens af de identificerede problemer.

I 2014 blev cand.ling.merc.-uddannelserne underlagt dimensionering af optaget. Beskæftigelsesproblematikken var en kendt problematik og bliver fortsat løbende drøftet i studienævn og institutfora, ligesom det har været et centralt tema i forbindelse med den årlige status på uddannelserne. Herudover er beskæftigelsen flere gange blevet drøftet med blandt andet aftagerpanelet for erhvervsprog og international erhvervs kommunikation med henblik på at få mere viden om fremtidens kompetencebehov for dermed at sætte retning for uddannelsernes fortsatte udvikling. Resultaterne fra beskæftigelsesundersøgelserne er også blevet inddraget i den nye studieordning for cand.ling.merc.-uddannelserne i 2015.

I foråret 2015 igangsatte studie- og institutleder desuden i samarbejde med Aarhus BSS Career en arbejdsmarkedsundersøgelse. Formålet var at indhente viden om, hvilke erfaringer instituttets dimittender og aftagere har gjort sig i forhold til arbejdsmarkedet. Forventningen var at få yderligere input til, hvilke kompetencer og hvilke fagligheder færdige kandidater har brug for i deres arbejde og forventer at få brug for fremadrettet. Arbejdsmarkedsundersøgelsen bestod dels af et spørgeskema, som blev udsendt til alumner, dels af fokusgruppeinterviews med henholdsvis aftagere og alumner. Selvom undersøgelsen ikke har givet et entydigt svar på, hvilke kompetencer der fremover skal sættes på, er der fra flere sider, herunder også fra censorformandskabet, peget på, at det sproglige niveau skal styrkes.

Som konsekvens af blandt andet dimensionerings- og beskæftigelsesproblematikken samt udfordringerne med at opretholde stærke forsknings- og studiemiljøer for blandt andet de mindre sprog er Aarhus BSS gået i en endnu tættere dialog med sprogmiljøerne på Arts for at styrke sproguddannelserne; herunder at styrke det sproglige indhold i uddannelserne. Arbejdet indebærer et eftersyn af uddannelserne og lægger op til markante struktur- og indholdsændringer. Arbejdet, som endnu ikke er afsluttet, vil også inddrage aftagerpaneler og censorformandskaber.

Mange sprogmiljøer nationalt og globalt er lige nu udfordret i forhold til både at kunne tiltrække studerende og opretholde forskningsmiljøer med høj faglig kvalitet. Målet for Aarhus Universitet er at opretholde sprogmiljøerne og udvikle fagligt stærke uddannelser, der både kan tiltrække dygtige studerende med interesse for området og give de studerende relevante kompetencer, som matcher arbejdsmarkedets fremtidige behov.

4 LEDELSENS REFLEKSIONER OVER KVALITETSSYSTEMET

Dimittender er Aarhus Universitets væsentligste bidrag til samfundet. Hvert år uddanner universitetet et stort antal attraktive kandidater til det offentlige og det private arbejdsmarked og løfter herigennem sit medansvar for udviklingen af det danske samfund. Aarhus Universitet insisterer på høj kvalitet i både uddannelser, forskning og øvrige aktiviteter. Det kommer på uddannelsesområdet til udtryk gennem hvem der optages, hvad der sker i selve uddannelsesprocessen, samt hvordan overgangen til arbejdsmarkedet forløber. Ambitionen er systematisk og kontinuerligt at indsamle information om hvem, hvad og hvordan, og Aarhus Universitet gennemfører på det grundlag løbende konkrete forbedringer. Et velfungerende kvalitetssystem har afgørende betydning for at kunne fastholde og udvikle kvaliteten i alle led.

Universitetsledelsen reflekterer i dette afsnit over kvalitetssystemets sammenhæng til universitetets egenart, visioner, målsætninger, udfordringer og kultur (afsnit 4.1), efterfulgt af vurderinger af kvalitetssystemets styrker, svagheder og potentialer (afsnit 4.2). Universitetets strategi for udbud af den samlede uddannelsesportefølje og porteføljens relevans i forhold til udviklingen på arbejdsmarkedet fremgår af afsnit 4.3.

4.1 KVALITETSSYSTEMET I SAMSPIL MED AARHUS UNIVERSITETS EGENART, VISIONER, MÅLSÆTNINGER OG UDFORDRINGER

Som det fremgår af *Strategi 2013-2020*, er Aarhus Universitet et forskningsintensivt universitet, hvor fremragende forskning er grundlaget for, at universitetets dimittender opnår eftertragtede kompetencer. Universitetet har et stærkt samfundsen engagement og lægger vægt på et værdiskabende samarbejde med erhvervsliv og offentlige myndigheder.

I strategien er de tre sigtelinjer, som universitetet forfølger:

- Grundforskning og fagdiscipliner af højeste kvalitet, der skal skabe internationale forskningsmæssige nybrud og kombineres i ny interdisciplinær forskning
- Stærke forskningsbaserede uddannelser for alle studerende kombineret med ekstra studieaktiviteter og udfordringer for de mest talentfulde og motiverede studerende
- Internationalisering af uddannelses- og forskningsmiljøerne, der skal bidrage til en høj koncentration og mobilitet af talent på alle niveauer.

I strategiperioden er der årligt opfølgning på det seneste års strategiske indsatser og prioritering af indsatsen i det kommende år. Udvalget for Uddannelse formulerer uddannelsesmæssige topprioriteter på baggrund af input fra fakulteterne og fordeler strategiske midler til at understøtte indsatsen. Topprioriteter i 2015 og 2016 er at skabe bedre match – både match *ind* mel-

lem studerende og uddannelse og match *ud* mellem dimittend og arbejdsmarked – samt at hæve uddannelseskvaliteten og øge studieintensiteten.

Universitetet har som et eksempel allerede i rekrutteringsprocessen fokus på at tiltrække de mest talentfulde og motiverede studerende til universitetet. Med udsigt til mindre ungdomsårgange skærpes konkurrencen om rekruttering af de dygtigste unge, og Aarhus Universitets rekrutteringstiltag har fokuseret på høj faglighed, stærkt fagligt fællesskab og muligheder for beskæftigelse efter endt uddannelse. Rekrutteringen følges både i strategiopfølgningen, hvor udviklingen i karaktergennemsnit indgår som indikator, og i kvalitetsarbejdet, hvor udviklingen i frafald indgår som indikator. Ønsket om kvalitetsudvikling tilgodeses også i tilrettelæggelsen af læreprocesserne på uddannelserne, hvor de studerende kan integrere sig i såvel forskningsmiljøerne som arbejdsmarkedet undervejs i studieforløbet. Et aktuelt eksempel er universitetets arbejde med at sikre tid til fordybelse og inddragelse af arbejdsmarkedet i specialeprocessen, hvilket skal ske uden forlængelse af studietiden.

Kvalitetssystemet understøtter således det fælles strategiarbejde og har samtidig som mål at være både tilstrækkeligt sensibelt og robust set i forhold til universitetets opbygning og egenart, der beskrives herunder.

Aarhus Universitet har cirka en fjerdedel af landets universitetsstuderende og kan med en betegnelse hentet fra den engelske universitetsverden karakteriseres som et comprehensive universitet. Universitetet favner samtlige klassiske videnskabelige genstandsområder - natur-, kultur-, samfunds- og sundhedsvidenskaberne - og har forholdsvis få fakulteter i betragtning af en stor uddannelsesportefølje med en høj forskningsbaseret faglighed. Universitetets diversitet blev øget væsentligt med fusionerne med sektorforskningsinstitutioner, et pædagogisk universitet og to handelshøjskoler i 2006-2007 samt en ingeniørhøjskole i 2012. Fusionerne gav en øget faglig styrke.

Universitetet er kendetegnet ved høj faglighed og godt studiemiljø, hvilket også viser sig i en analyse fra 2014 af Aarhus Universitets omdømme blandt unge, som endnu ikke var påbegyndt uddannelse. Det er endvidere et særkende, at universitetet har en unik og bynær campus i Aarhus og samtidig udbyder uddannelse på campus i Emdrup og Herning. Det er væsentligt for universitetsledelsen at fastholde det høje niveau og udvikle fagligheden på alle campusser, og kvalitetssystemet er et væsentligt led heri. Aarhus Universitet hører til blandt de 100 bedst placerede universiteter på flere af de internationale universitetsranglister, og selv om et universitets kvalitet ikke kan reduceres til

et enkelt tal, er det dog et vidnesbyrd om universitetets akademiske styrke.

Universitetets diversitet afspejles i kvalitetssystemet, der er tilrettelagt, så det både kan rumme fælles mål for hele universitetet og give plads til decentrale forskelligheder. Fastsættelse af grænseværdier er et eksempel på, hvordan en central ramme udmøntes på de enkelte fakulteter. Fakulteterne har frihed til at fastsætte ambitiøse, men forskellige grænseværdier for systemets indikatorer, men med udgangspunkt i den samme opgørelsesmetode. Dette sikrer, at udviklingen kan følges på tværs af fakulteter og uddannelser, men også tilpasses forskellige niveauer i organisationen (lokalt, fakultært og på universitetsniveau).

Det er også karakteristisk, at Aarhus Universitet har en stærk akademisk kultur baseret på høj faglighed, selvstændighed, ansvar og akademisk frihed. Universitetets medarbejdere er kvalitetsbevidste og har høje faglige ambitioner, hvilket er afgørende for udviklingen af både eksisterende og nye uddannelser og undervisningsformer. Kvalitetsarbejdets tilrettelæggelse med fælles rammer, der udfyldes lokalt, giver mulighed for at rumme faglige, historiske og kulturelle forskelle.

Balancen mellem centrale rammer og harmoniseringer på den ene side og plads til meningsgivende lokale udmøntninger på den anden side er genstand for en konstant opmærksomhed og jævnlige justeringer for at sikre både fælles retning og faglig begrundet praksis. Som et eksempel på denne balance er universitetsledelsen blevet opmærksom på en historisk betinget forskellig navngivning af det koordinerende forum på fakultetsniveau. For at imødegå eventuelle misforståelser er det besluttet fremadrettet at anvende benævnelsen 'Uddannelsesforum' på alle fakulteter.

Aktuelt udfordres universitetet på uddannelsesområdet af fremdriftsreform, dimensionering og finanslovsreduktioner. Kvalitetssystemet er et væsentligt element i at fastholde kvalitet i uddannelser, når nødvendige tilpasninger skal gennemføres – bl.a. i kraft af de løbende monitoreringer af nøgletal og ved at understøtte inddragelse af aftagere. Den forventede reduktion af forskningsmidler vil indebære en udfordring i forhold til fortsat at sikre forskningsunderstøttelse af den samlede uddannelsesportefølje. Her vil både kvantitative og kvalitative kvalitetsprocesser understøtte, at der konstant holdes en opmærksomhed på, at forskningsbaseringen af uddannelserne bevares trods de økonomiske udfordringer, som universitetet står overfor.

4.2 KVALITETSSYSTEMETS STYRKER, SVAGHEDER OG POTENTIALER

Som beskrevet er Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet fælles ramme for kvalitetsarbejdet på tværs af fakulteter, uddannelses typer og lokationer. Politikken er udarbejdet med bred involvering og er en værdimæssig ramme, der tager sit afsæt i og fastholder fokus på det helt centrale

møde mellem den studerende, underviseren og det faglige stof. Inddragelse af undervisere og studerende i udformningen giver politikken bred legitimitet og et godt afsæt for udmøntning.

Årlig status og uddannelsesevaluering er særligt vigtige processer for udmøntning af Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet. Styrkerne ved disse to processer er, at de afvikles under en fælles ramme med minimumskrav til indikatorer med henblik på at sikre en løbende systematisk opfølgning på og udvikling af alle uddannelser. Begge processer giver endvidere mulighed for tilpasning i forhold til lokal organisering og supplerende data afhængig af lokale behov, og endelig foregår der som led i begge processer opsamlinger og opfølgninger i alle ledelseslag.

Universitetsledelsen ser det som en styrke, at Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet sætter rammen for processer i både det løbende kvalitetsarbejde i studienævn såvel som i de uddannelsesnære helhedsblik i uddannelseskvalitetsprocesserne og det tværgående strategiske sigte på fakultets- og universitetsniveau.

Kvalitetssystemet baseres på et ledelsesinformationssystem på uddannelsesområdet, der understøtter, at dialogen om kvalitet sker på baggrund af solide data og skaber grundlag for opfølgning. Ledelsesinformationssystemet har som formål at tilvejebringe det bedst mulige oplysnings- og beslutningsgrundlag for både fagnære og tværgående kvalitetsprocesser, hvorfor data, analyser og øvrigt talmateriale gøres tilgængeligt på det organisatoriske niveau, de skal indgå i. Datapakkerne er knyttet til uddannelsesniveaue. I udarbejdelsen af indikatorerne har det været afgørende, at antallet af indikatorer blev så få som muligt, men at de samtidig kunne adressere de væsentligste ledelsesopgaver i undervisning og uddannelse. Det er universitetsledelsens vurdering, at denne dobbelte målsætning er lykkedes.

Der er fokus på fortsat udvikling af arbejdet med indikatorer, så der på alle niveauer i organisationen gøres en indsats for at afsøge bagvedliggende årsager til, at en indikator eksempelvis bevæger sig mod rødt, og at identificere mulige indsatser, der kan forbedre kvaliteten. Samtidig er universitetsledelsen opmærksom på, at de valgte indikatorer ikke afspejler alle dimensioner af uddannelseskvalitet; især de dimensioner, som er vanskelige at kvantificere. Et eksempel kan være måling af ikke-kognitive færdigheder såsom arbejdsomhed og samarbejdsevne samt den dannelse, der opbygges hos de studerende gennem en universitetsuddannelse. Der lægges derfor vægt på, at uddannelsesledelserne og fagmiljøerne lokalt sørger for at supplere med viden om den type kvalitet, som systemet i mindre grad understøtter.

Store dele af kvalitetssystemet er via ledelsesinformationssystemet baseret på en række data, der udspringer af kursus-, uddannelses- og forskningsprocesser. Dertil kommer data fra forskellige undersøgelser blandt studerende, hvor lave svarpro-

center kan give begrænsninger med hensyn til anvendelse og fortolkninger. Informationer indsamlet via surveys anvendes, og det er vigtigt at synliggøre, at der følges op på identificerede problemstillinger for derigennem at motivere respondenter til at svare på fremtidige undersøgelser. Universitetsledelsen er derfor særlig opmærksom på at sikre højest mulige svarprocenter på de forskellige surveys, f.eks. ved at afsætte tid til at give tilbage-melding til respondenterne direkte, hvor det er muligt.

De foreløbige erfaringer med kvalitetssystemet viser, at det medvirker til udvikling. Systemet har en passende balance mellem den internt drevne udvikling og den mere udadvendte del, hvor aftagerperspektivet står stærkere. Systemet er således et frugtbart redskab til at fastslå den nuværende position for uddannelsers kvalitet og relevans og på den baggrund planlægge en fremtidig kurs. Ledelsen er bevidst om, at formidling af kvalitetssystemets muligheder stadig er en ledelsesopgave og arbejder f.eks. gennem møder i kredsen af studieledere på at systemets muligheder udnyttes til at sikre indsigt og udvikling i uddannelsernes kvalitet.

Kvalitetssystemet er opbygget, så det hviler på den eksisterende organisation. Teams i både ledelsess streng og uddannelsesor-ganisering understøtter koordinering og sammenhæng, og der er inddragelse af såvel undervisere og studerende som eksterne aktører i form af blandt andre aftagerpaneler og censorinsti-tutionen. Fakulteternes praksisbeskrivelser medvirker til at skabe overblik i forhold til ansvarsfordelingen.

Aarhus Universitet har altid været optaget af at sikre høj kvalitet i universitetets uddannelser. Det nuværende sammenhængende kvalitetssystem blev søsat ved indgangen til 2015 på baggrund af et stort udviklingsarbejde og en række pilotforsøg som led i overgangen fra akkreditering af uddannelser til akkreditering af institutioner. Systemet står derfor naturligt over for evalueringer og løbende revisioner i de kommende år med forbedringer for øje, hvilket vil ske i takt med, at der opbygges flere erfaringer med kvalitetssystemet. Aktuelt drøftes for eksempel indikatoren for internationalisering, der af flere er blevet nævnt som uhen-sigtsmæssig. Der sker derfor nu en afdækning af mulige alter-nativer til 'Full degree-studerendes gennemsnitlige optjening af ECTS pr. semester i forhold til den danske studerende' med henblik på en eventuel udskiftning af indikatoren.

Kvalitetssystemet har yderligere potentialer, som universitetet forventer at udvikle i de kommende år. Først og fremmest gen-nem yderligere anvendelse af data fra ledelsesinformationssy-stemet.

Allerede nu indsamles og analyseres store mængder af data, men potentialet i det foreliggende datamateriale er endnu ikke fuldt udnyttet. Universitetet planlægger derfor i de kommende år at arbejde mere med kausale modeller for udvalgte kvalitetsva-riabler suppleret med kvalitative metoder som f.eks. fokusgrup-pe-analyser. Det vil sige gennemførelse af dybere undersøgelser, som bringer ny viden om sammenhænge, der kun er begrænset

kendskab til på nuværende tidspunkt. Desuden arbejdes der med at forbedre præsentation af data, så deres tilgængelig-hed øges. Hermed forstærkes kvalitetssystemets anvendelse som ledelsesstøtte og grundlag for uddannelsesledelse på alle universitetets niveauer. Systemet har således et udviklingspoten-tiale, så det på sigt forhåbentligt kan anvendes til at forudsige større adfærdsændringer hos studerende som følge af forhold som SU-reform, fremdriftsreform, dimensionering og lignende.

Aarhus Universitet har tidligere i forbindelse med akkreditering af uddannelserne dokumenteret uddannelsernes forskningsba-sering gennem blandt andet publikationsoversigter og beskre-velse af sammenhæng mellem forskningsmiljøer og de enkelte uddannelseselementer. Overgangen til institutionsakkreditering indebærer grundige overvejelser om, hvordan universitetet efter overdragelse af det fulde ansvar for kvalitetssikringen fremad-rettet skal arbejde med uddannelsernes forskningsbaseret. Uni-versitetet har med det igangværende arbejde for fælles rammer for forskningsbaseret sat en kurs, der skal sikre en fortsat stærk integration mellem forskning og uddannelse, og universitetet arbejder på at udvikle model og systematik.

Aarhus Universitet var historisk set et af de første danske universi-teter, der etablerede systematisk pædagogisk og didaktisk kom-petenceudvikling for sine undervisere, hvor det fælles adjunkt-kursus i cirka 25 år har været et centralt element. Med kurset er der sikret en grundig, basal indføring i universitetsundervisning for adjunkter og adjunktvejledere. Institutionsakkrediteringen har givet anledning til at videreudvikle denne systematiske indsats, og et afgørende pejlemærke har været at integrere indsatsen med eksisterende kvalitetsprocesser. F.eks. er MUS-samtaler-ne centrale i identifikation af undervisernes behov og ønsker til udvikling af didaktisk faglighed. Den tættere integration af processer har synnergieffekt for kvalitetsudvikling, og ledelsen vil i de kommende år forfølge potentialer i yderligere integration af forskellige kvalitetsprocesser.

4.3 STRATEGISKE OVERVEJELSER OVER DEN SAMLEDE PORTEFØLJE AF UDDANNELSER

Det er universitetsledelsens ansvar sammen med universitetets bestyrelse at sørge for den overordnede strategiske tilpasning af uddannelsesporteføljen, og universitetsledelsen forventer, at den uddannelsesmæssige profil i løbet af en årrække vil skifte.

Kvalitetsudvalget (Udvalg for kvalitet og relevans i de videregå-ende uddannelser – Nye veje og høje mål (2015)) forventer i sin analyse af udviklingen frem mod 2030, at antallet af kandidater med lange videregående uddannelser vil stige meget markant de kommende år. Den politisk besluttede dimensionering af en række uddannelser har store konsekvenser særligt for de humanistiske fag, men vil samlet set kun begrænse stigningen en smule, så kombineret med en forventning om begrænset vækst i den offentlige sektors behov for personer med en lang videregående uddannelse, betyder det, at langt hovedparten af de nye arbejdspladser skal etableres i den private sektor.

Universitetsledelsen ønsker, at den uddannelsesmæssige profil tilpasses over tid, så den i højere grad matcher samfundets fremtidige behov. Profilen ønskes derfor justeret mod flere studerende på de teknisk-naturvidenskabelige områder og en tilpasning af uddannelsesporteføljen på især humaniora som resultat. Beslutningen er udtryk for en prioritering fra universitetets side, der indebærer et tættere match med det fremtidige arbejdsmarked og et skærpet fokus på universitetets styrkeområder og fastholdelse af kvalitet.

Universitetsledelsen ønsker gennem den ændrede vægtning i den uddannelsesmæssige profil at fastholde og øge kvaliteten af uddannelserne og at forblive et stærkt og internationalt orienteret universitet med en god regional base. Et stærkt kvalitetssystem kan være med til at sætte retning for den ønskede udvikling. Det kan ske gennem analyse af opsamlede data, og ved at viden om de eksterne behov, der f.eks. opnås fra aftagerpaneler, omsættes i tilpasninger af eksisterende uddannelser og etablering af nye uddannelser.

De økonomiske vilkår for uddannelsessektoren er bestemt af finanslovsbevillinger og eksterne midler, og vilkårene har naturligvis betydning for universitetets sammensætning af uddannelsesporteføljen. Både omfanget af direkte tilførte uddannelsesmidler og forskningsmidler, der sikrer den forskningsbaserede undervisning, har betydning for den samlede uddannelsesøkonomi. De aktuelle udsigter indebærer fortsat implementering af studietidsreduktion, dimensionering af en række uddannelser, en forventet 8 pct's besparelse på uddannelsesindtægterne de kommende fire år samt en forventet betydelig reduktion af puljemidlerne til forskning.

Aarhus Universitet vil håndtere dimensionering af uddannelsesporteføljen, blandt andet ved at samarbejde med den øvrige del af universitetssektoren i relevant omfang. De samlede konsekvenser af de økonomiske stramninger er betydelige og rammer uddannelser og fakulteter med forskellig styrke. I første række humaniora og i anden række samfundsvidenskab vil blive ramt af stramningerne. Universitetsledelsen er opmærksom på, at der for disse områder bliver tale om en betydelig udfordring i de kommende år.

Universitetet har den nødvendige kapacitet både til at udvikle nye uddannelser og til at lukke uddannelser. Ledelsen sikrer procedurer for, at begge dele sker, jævnfør de tidligere beskrivelser i afsnit 2.4, og disse procedurer indebærer en grundig behandling af ønsker om nye uddannelser i et samspil mellem de faglige miljøer, eksterne interessenter og uddannelsesudvalget, inden universitetsledelsen træffer endelig afgørelse om, hvorvidt ønsket skal fremmes eller ej.

De senere års udvikling, hvor Aarhus Universitet har haft ønske om akkreditering af et relativt højt antal nye uddannelser, har givet anledning til skærpet opmærksomhed fra ledelsens side, og udviklingen af den nuværende procedure, der indeholder

forstærket intern kontrol, skal ses i det lys. Universitetsledelsen forventer, at det samlede antal uddannelser de kommende år vil falde, idet både interne uddannelsesanalyser og den overfor beskrevne vægtforskydning fra "tør" mod "våd" profil vil indebære en samling og skærpelse af fagporteføljen.

Kvalitetssystemets sensibilitet i forhold til at opsamle behov for ændringer af eksisterende uddannelser eller oprettelse af nye uddannelser er dermed også et redskab for universitetsledelsen til at balancere forskellige hensyn mellem udvikling af disciplinaritet og interdisciplinaritet i universitetets uddannelsesportefølje – og dermed bidrager kvalitetssystemet ligeledes til den løbende tilpasning af universitetets strategiske kurs.

APPENDIKS: NØGLETAL VEDRØRENDE STUDIEPROGRESSION, BESKÆFTIGELSE/LEDIGHED OG FRAFALD

Som efterspurgt i *Vejledning om institutionsakkreditering* vedlægges de studiemæssige nøgletal vedrørende studieprogression, beskæftigelse/ledighed samt frafald (bilag 21-23). Tallene findes opgjort på uddannelsesniveau for indberetningsperioderne oktober 2014 og oktober 2015.

Nedenfor findes dels en præsentation af de anvendte definitioner i de fremsendte nøgletal, dels en kort introduktion til de enkelte nøgletals anvendelse i det interne kvalitetssystem.

Studieprogression

Nøgletallene for gennemførelse på normeret tid og gennemførelse på normeret tid + 1 år indgår i datapakkerne som supplerende nøgletal og følger definitionen i Universiteternes Statistiske Beredskab.

Aarhus Universitet har foruden ovenstående valgt at have to indikatorer, der afspejler studieprogressionen. Dels en indikator vedrørende de studerendes gennemsnitlige optjente ECTS pr. semester (indikator 2), dels en indikator der viser internationale full degree studerendes relative progression (indikator 7). Begge indikatorer er baseret på universitetets studieledertal (opgøres halvårligt), og indikatorerne er valgt ud fra et ønske om at anvende nyest mulige data baseret på de aktive studerendes aktuelle progression. Denne opgørelsesmetode gør det muligt for studienævn og -ledelse at handle på en faldende eller mangelfuld studieprogression blandt de studerende, der er i gang med en given uddannelse fremfor det bagudrettede blik, der kendetegner indberetningerne til Universiteternes Statistiske Beredskab.

Grænseværdierne for den førstnævnte indikator er fastsat på universitetsniveau. Værdien for opnåelse af et acceptabelt niveau er fastsat til 25 ECTS (eller mere) fremfor de 30 ECTS, der konstituerer et semesters samlede arbejdsbelastning. Dette skyldes, at progressionen opgøres som et gennemsnit af alle aktive studerende på den given uddannelse, herunder studerende med dispensationer fra normalstudieplanen, barselsperioder m.v., hvilket naturligt vil sænke gennemsnitsberegningen.

Grænseværdierne for indikatoren vedrørende internationale studerende er fastsat lokalt, da andelen af internationale studerende på de enkelte uddannelser varierer kraftigt, og der kan være behov for at differentiere mellem uddannelser.

I forbindelse med begge indikatorer er der i ledelsesinformationssystemets analysemodul mulighed for at foretage supplerende analyser af indikatorernes resultater og finde svar på, hvilke studerende, studentertyper og studiemønstre, der ligger til grund for de samlede resultater på en given uddannelse.

På efter- og videreuddannelsesområdet anvendes en indikator for studieprogression, som omhandler andelen af studerende, der ved første eksamenstermin inklusiv første reeksamen består det antal ECTS, de er optaget på i det pågældende semester

Beskæftigelse/ledighed

I forhold til beskæftigelse og ledighed anvendes Uddannelses- og Forskningsministeriets data vedrørende ledighedsgrader 4.-7. kvartal efter dimission.

Resultaterne fra ministeriets opgørelser indgår som indikator i datapakkerne for såvel professionsbachelor- som kandidatuddannelserne (indikator 8). Grænseværdierne er fastsat på universitetsniveau og følger den aktuelle ledighedsgrad for alle videregående uddannelser på landsplan. Formålet med dette er dels at sikre alignment med de politiske krav, idet målemetoden ligger i forlængelse af grundlaget for den tidligere dimissionsudmelding, dels at sikre et højt fælles ambitionsniveau på tværs af uddannelser.

Et væsentligt supplement til ledighedsgraderne og et vigtigt element i det interne kvalitetsarbejde er viden om de dimittender, som er i beskæftigelse. Derfor er der via ledelsesinformationssystemets analysemodul mulighed for at opnå yderligere viden om de dimittender, som er i beskæftigelse.

Frafald

I kvalitetsarbejdet anvendes løbende og systematisk frafaldsnøgletal for de ordinære uddannelser, som disse er defineret i Universiteternes Statistiske Beredskab. Tallene er vedlagt og indeholder:

- Førsteårsfracfald på bachelor- og professionsbacheloruddannelserne
- Frafald efter normeret tid + 1 år på bachelor-, professionsbachelor- og kandidatuddannelserne.

I datapakkerne indgår førsteårsfracfald på bachelor- og professionsbacheloruddannelserne som indikator (indikator 1a), mens frafaldet efter normeret tid + 1 år indgår som indikator (indikator

1b) for kandidatuddannelserne. For begge indikatorers vedkommende gælder, at grænseværdierne er fastsat lokalt på fakultets- eller uddannelsesniveau. Baggrunden for dette er den store variation i frafaldsmønstre, og -begrundelser, der gør det vanskeligt at fastsætte meningsfulde fælles grænseværdier på tværs af uddannelser og fakulteter.

Udover de nævnte indikatorer indgår frafald efter normeret tid + 1 år som supplerende nøgletal i datapakkerne på bachelorniveau. Foruden de officielt definerede nøgletal indgår et supplerende nøgletal, som angiver andelen af frafaldne, der har skiftet til anden uddannelse inden for samme fakultet, med henblik på at kunne skelne mellem frafaldstyper.

Som supplement til datapakkerne udarbejdes en årgangsstatistik, der følger frafald og studieprogression på de enkelte uddannelser opgjort på optagelsesårgange. Her kan studienævn og -ledelse to gange årligt følge de enkelte årganges aktivitetsniveau og frafaldsmønstre semester for semester med henblik på at identificere eventuelle strukturelle udfordringer i uddannelsesrettelæggelsen. Via analysemodulet er det desuden muligt at analysere progressions- og frafaldsmønstrene på baggrund af forskellige studenterkarakteristika og årgangsprofiler.

I løbet af forårssemestret 2016 bliver det endvidere muligt løbende og på baggrund af data at følge, hvornår de studerende falder fra, og om de fortsætter på anden uddannelse på universitetet eller forlader Aarhus Universitet.

BILAGSOVERSIGT

1. Oversigt over uddannelser og udbud på Aarhus Universitet
2. Aarhus Universitets strategi 2013-2020
3. Aarhus Universitets udviklingskontrakt 2015-2017
4. Årsrapport 2014
5. Kommissorium for de tværgående udvalg
6. Tværgående uddannelsesrelaterede undersøgelser på Aarhus Universitet
7. Politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet
8. Fælles principper og rammer for uddannelseskvalitetsprocesser: Årlig status og uddannelsesevaluering
9. Eksempler fra uddannelseskvalitetsprocesser
10. Uddannelsesberetning 2015
11. Intern procesplan for godkendelse af nye uddannelser og udbud
12. Roller og ansvar i kvalitetsorganiseringen
13. Retningslinjer for undervisningsportfolio: Undervisningsportfolio ved ansættelse i videnskabelige stillinger
14. Principper for sikring af videngrundlag og anvendelse af eksterne underviserressourcer
15. Vejledning til ansættelsesudvalg ved Science and Technology
16. Forskningstilsyn på Arts
17. Fælles rammer for undervisningsevaluering
18. Procedure for revision af uddannelse, Health
19. Grundprincipper for samt beskrivelse af ledelsens roller og opgaver i relation til pædagogisk og didaktisk kompetenceudvikling på Aarhus Universitet
20. Studie- og karrierevejledningsstrategi 2014-2020
21. Nøgletal vedrørende studieprogression 2014-2015
22. Nøgletal vedrørende ledighed 2014-2015
23. Nøgletal vedrørende frafald 2014-2015

